

12 JAN 1951

NORSK LOVTIDEND

Utgitt etter offentlig tiltak ifølge lov av 1. april 1876.

Nr. 50	Utgitt 30. desember	1950
Innhold.		
Skr. om jakt- og fangsttiden for ryer i Suldal		Side 1157
Lov om endr. i geistlige embetsmenns og klokkeres lønning		1158
» om utvidelse av kjøpstaden Drammen		1161
» om forbod mot samkvem med personar som har tilhald på fiendeområde o. a.		1163
» om fiendegods		1165
» om endr. av lov om kontroll med post- og telegrafforsendelser		1168
» om endr. i straffelovens kap. 8 og 9 m. v.		1169
Midlert. lov om særlige rådgerder under krig, krigsfare og lignende forhold		1176
Lov om opphevelse av soknekommuner m. m. og om midlert. adgang til soknevis valg av herredstyremedlemmer		1181
» om endr. i lov om drift av apotek (adgang til å opprette sykehusapotek m. v.)		1190
» om pensjonsordning for stortingsrepresentanter		1194
» om endr. i bestemmelsene om bededagen		1195
» om jordskifte o. a.		1196
Midlert. lov om konserveringsbedrifter for frukt, bær og grønnsaker		1220
Lov om endr. i og tillegg til skattelov for landet		1221
» om endr. i og tillegg til skattelov for byene		1222
» om midlert. tillegg til skattelovene for landet og for byene ..		1222

Skrivelse fra Landbruksdepartementet.

13. desbr.

Med hjemmel i § 44 i jaktloven av 20. mai 1899 og kgl. resolusjon av 25. september 1931 bestemmes at for Suldal herred i Rogaland fylke skal jakt- og fangsttiden på ryer være til utgangen av februar 1951 og ikke 20. desember 1950 som fastsatt i departementets skriv av 8. juli 1950.

Bestemmelsen trer i kraft straks.

Overtredelse av bestemmelsen er straffbar.

15. desbr. **Lov om endringer i lov om geistlige embets-**
Nr. 1. **menns og klokkeres lønning av 14. juli 1897.**

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 1. desember 1950
sålydende:

I.

I lov om geistlige embetsmenns og klokkeres lønning av 14. juli 1897 blir det gjort følgende forandringer:

§ 16. Oppheves.

§ 17 skal lyde:

Bestemmelsene i §§ 12, 14 og 15 gjelder ikke for Finnmark.

§ 18 skal lyde:

De ytelser som er nevnt i §§ 12 og 14 utbetales månedvis av vedkommende herreds- eller bykasse.

§ 23 skal lyde:

Som ytterligere bidrag til prestenes lønn utres det av herreds- eller bykassen et tilskott beregnet etter kr. 0,75 for året pr. menighetslem. Er det flere prester i menigheten, bestemmer departementet hvorledes tilskottet blir å fordele mellom prestene.

Dette tilskott og erstatningsbeløpene etter §§ 21 og 22 beregnes av departementet og utbetales månedvis av vedkommende herreds- eller bykasse.

Hvis de geistlige inntekter i et prestegjeld skulle overstige grunnlønnen for vedkommende embeter og stillinger, kan departementet samtykke i at det kommunale tilskott etter denne paragraf midlertidig blir nedsatt.

§ 27, første ledd skal lyde:

Geistlige embetsattester utferdiges ved utfylling av blanketter hvis innhold fastsettes av departementet. For attest som ikke skal utferdiges uten betaling erlegges et gebyr av kr. 2,00 som avgjøres ved stempelmerke. Under utstederens navn skal stå hans embetsstilling og embetets segl eller stempel.

§ 28 skal lyde:

Presten på landet har rett og plikt til å bo og holde kontor i den embets- eller tjenestebolig som er tillagt vedkommende embete eller stilling etter de regler som gjelder til enhver tid.

De i kjøpsteder ansatte geistlige embetsmenn som skal bo i disse, skal sikres tjenestebolig som anskaffes og vedlikeholdes av kommunen og godkjennes av departementet. Det samme gjelder for geistlige embetsmenn som skal bo i ladesteder og ikke er eller blir

tilstått bolig av det offentlige. Hvis det på grunn av forholdene ikke 15. desbr.
er mulig å skaffe tjenestebolig, kan departementet for et nærmere Nr. 1.
bestemt tidsrom samtykke i at kommunen betaler prestens husleie
mot at presten svarer boligfradrag etter reglene i lønnsregulativet.
Boligfradraget tilfaller kommunen.

Geistlige embets- og tjenestemenn må ikke uten departementets
samtykke bo utenfor menighetens grenser.

§ 29 skal lyde:

For de i byer ansatte menighetsprester som er pålagt å føre
kirkebøker og fødselsregister holder vedkommende kommune kontor-
lokale med oppvarming, lys og renhold etter reglene i lønnsregu-
lativet. Hvor embetskontoret er i prestens bolig, betaler kommunen
godtgjøring etter de nevnte regler.

Fast ansatte prester skal ha telefon. For menighetsprester
dekkes utgiftene ved telefonholdet av vedkommende kommune. For
anstaltprester dekkes utgiftene av vedkommende anstalt eller insti-
tusjon.

§ 31 skal lyde:

Prestene lønnes etter det lønnsregulativ som gjelder til enhver
tid. Hvor den samlede årlige inntekt av et presteembete eller en
prestestilling kommer under den for vedkommende embete eller stil-
ling i regulativet fastsatte grunnlønn, tilskytes det manglende av
statskassen.

Under ledighet i embetet eller stillingen skal statens tilskott
ikke utbetales med større beløp enn nødvendig for å dekke godt-
gjøringen for betjeningen.

§ 32 skal lyde:

Kongen eller den han gir fullmakt kan bestemme at inntekt som
et geistlig embete har av benefisert gods, skal legges til andre em-
beter, særlig til embeter i de prestegjeld der godset ligger eller gå
inn i Opplysningsvesenets fond for på annen måte å brukes til beste
for geistligheten.

Videre kan Kongen eller den han gir fullmakt bestemme at er-
statning for innløst tiende som blir oppebåret av en geistlig embets-
mann utenfor det prestegjeld hvor eiendommen ligger, skal legges
til geistlig embete i det prestegjeld hvor eiendommen er.

Hvor embetsinntektene overstiger vedkommende embetes eller
stillings grunnlønn etter regulativet kan Kongen eller den han gir
fullmakt bestemme, at det overskytende helt eller delvis skal gå inn
i menighetens lønningsfond (§ 25) for så vidt det ikke anvendes
til øket geistlig betjening. I prestegjeld hvor det er flere sokn skal

15. desbr. overskottet i tilfelle deles mellom soknenes lønningsfond etter tallet Nr. 1. på menighetslemmer ved siste alminnelige folketelling.

§ 33. Oppheves.

§ 34 skal lyde:

Biskoper, domproster og proster lønnes etter det lønnsregulativ som gjelder til enhver tid.

§ 35. Oppheves.

§ 36 skal lyde:

Det tilkommer stiftskapellaner skyss- og kostgodtgjøring av det offentlige for embetsreiser utenfor de prestegjeld der de forretter under ledighet eller som vikar.

§ 37 skal lyde:

Geistlig embetsmann skal senest 4 måneder etter utnevnelsen overta sitt nye embete, med mindre departementet samtykker i at fristen blir forlenget. Han oppebærer embetets lønn fra den dag han tiltrer reisen for å overta embetet, med fradrag av mulige vikarutgifter.

Gestlig embetsmann som er forflyttet eller har fått avskjed i nåde har rett og plikt til å betjene embetet inntil ettermannen er utnevnt, men ikke utover en tid av 3 måneder, med mindre departementet samtykker i at fristen blir innskrenket eller utvidet.

Biskopen sørger for at ledig embete blir betjent. Prester i embete eller fast stilling i vedkommende prestegjeld eller menighet plikter å overta styring av ledig embete etter nærmere regler som gis av departementet.

§ 38 skal lyde:

Inntektene av ledig presteembete tilfaller menighetens lønningsfond (§ 25) med fradrag av vikarutgifter. I prestegjeld der det er flere sokn skal disse inntekter fordeles mellom soknenes lønningsfond etter tallet på menighetslemmer ved siste alminnelige folketelling. Vikarutgiftene dekkes av lønningsfondene i samme forhold.

§ 40 skal lyde:

Ledig bispeembete styres av vedkommende domprost mot godtgjøring som fastsettes av departementet. Resten av embetets inntekter blir å innbetale til departementet og tillegges bispeembetets kapital.

§ 45, første ledd skal lyde:

Minstelønnen for en klokkerstilling skal utgjøre et samlet årlig beløp svarende til kr. 20,00 for hver gudstjeneste som klokkeren er pliktig til å delta i (antallet beregnet gjennomsnittlig for de siste 5 år) og i tillegg hertil kr. 0,15 for hvert menighetslem.

I § 45, tredje og femte ledd skal ordet «grunnlønn» byttes med ordet «minstelønn». 15. desbr.

Nr. 1.

§ 52. Oppheves.

II.

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Forhøyelsen av det kommunale tilskott etter § 23 gjøres gjeldende fra 1. januar 1948. I den utstrekning det ikke blir nødvendig å gjøre forhøyelsen gjeldende fra den nevnte dag for å dekke etterbetaling til de enkelte prester i samband med gjennomføringen av det nye lønnsregulativ for presteskapet, kan departementet frita vedkommende kommune for å betale forhøyet tilskott for etterbetalingstiden.

Departementet kan gi overgangsbestemmelser i samband med gjennomføring av loven.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 15. desember 1950.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

Lov om utvidelse av grensene for kjøpstaden Drammen. 15. desbr.

Nr. 2.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 1. desember 1950 sålydende:

§ 1. Fra 1. juli 1951 føres over til kjøpstaden Drammen:

1. Den del av Åssiden sokn i Lier herred i Buskerud fylke som ligger mellom den nåværende bygrense og en linje som følger Lisbekken og Løken vestover til herredsdelet mot Nedre Eiker.
2. Den del av Åssiden sokn som blir liggende i Lier herred føres over til Frogner kirkesokn i samme herred.

§ 2. Kjøpstadens nye grenselinjer skal på Drammen kommunes bekostning merkes med grensesteiner ved en åstedsforretning som holdes av personer Kommunal- og arbeidsdepartementet oppnevner. Forretningen stadfestes av Kongen.

§ 3. De deler av Lier herred (byutvidelsesområdet) som etter § 1 legges til kjøpstaden Drammen skal fra 1. juli 1951 gå ut av landets matrikkel og i enhver henseende høre under kjøpstaden. Dog skal dette ikke ha noen virkning på den odel som den 1. juli 1951 hviler på jord i byutvidelsesområdet.

15. desbr. § 4. De personer som ved overføringen bor på byutvidelses-
Nr. 2. området, skal med hensyn til kommunevalglovens bestemmelse om
stemmerett anses som bosatt i Drammen fra det tidspunkt de sist
tok bopel på nevnte område.

§ 5. De personer som 1. juli 1951 har hjemstavn i Lier anses
å ha hjemstavn i Drammen for så vidt de hadde eller — i tilfelle
av fravær — senest har hatt fast bopel på byutvidelsesområdet.

§ 6. De personer som 1. januar 1951 hadde bopel på byutvidelsesområdet anses ved skattelikningen for budsjettåret 1. juli 1951 til 30. juni 1952 med omsyn til skatteplikt som bosatt i Drammen.

Utlikning av kommuneskatt til den utvidede bykommune og av statsskatt for budsjettåret 1. juli 1951 til 30. juni 1952 skal foregå ved likningsmyndighetene i Drammen og etter de regler som gjelder for Drammen i medhold av skattelovgivningen for byene.

§ 7. De som 1. juli 1951 i medhold av gjeldende lovgivning driver kjøpmannshandel på byutvidelsesområdet, skal ha rett til å fortsette sin næring i Drammen mot å melde seg for politimesteren i Drammen innen 1. september 1951.

De som 1. juli 1951 i medhold av gjeldende lovgivning driver håndverksnæring på byutvidelsesområdet skal ha rett til på området å fortsette sin næring uten håndverksbrev mot å melde seg for politimesteren i Drammen innen 1. september 1951.

Vedkommende departement kan når særlige grunner foreligger dispensere fra følgene av å oversitte denne frist og gi nærmere forskrifter til gjennomføring av bestemmelsene i denne paragraf.

§ 8. Bygninger på byutvidelsesområdet nyter ikke godt av det nedslag i brannkontingent som i medhold av lovgivningen om Norges Brannkasse er eller måtte bli tilstått bygninger innen de eldre byområder. Om og i hvilken utstrekning noe slikt nedslag i tilfelle skal tilstås noen del av bebyggelsen på byutvidelsesområdet bestemmes etter reglene i lovgivningen om Norges Brannkasse.

§ 9. På byutvidelsesområdet skal det inntil annerledes bestemmes av vedkommende departement være tillatt å oppføre trebygninger i samsvar med reglene i §§ 114 og 115 i bygningsloven av 22. februar 1924.

§ 10. Vedkommende departement gis fullmakt til å treffe de forføyninger med omsyn til omberegning av de geistlige tjenestemenns lønninger som byutvidelsen måtte gjøre nødvendig.

§ 11. Om og i tilfelle i hvilken utstrekning det skal foretas et økonomisk oppgjør mellom Drammen kommune på den ene side og Lier kommune på den andre siden avgjøres ved skjønn.

Skjønnsnemnda skal bestå av tre personer oppnevnt av Kom-15. desbr. munal- og arbeidsdepartementet, som også bestemmer hvem som Nr. 2. skal være formann.

For så vidt noen av partene innen 3 — tre — måneder etter avgivelsen av skjønnet, forlanger overskjønn, skal dette avgis av en nemnd på fem personer, oppnevnt av Kommunal- og arbeidsdepartementet, som også bestemmer hvem som skal være formann.

Medlemmene av skjønnsnemnda — og i tilfelle overskjønnsnemnda — skal være bosatt utenfor Buskerud fylke.

Skjønssaken avgjøres ved begrunnet kjennelse hvor også fastsettes terminene for betalingen av de eventuelle skjønnsbeløp. Kommunal- og arbeidsdepartementet gir nærmere regler for avholdelsen av skjønnet.

Omkostningene som fastsettes av Kommunal- og arbeidsdepartementet, bæres ved skjønnet av Drammen kommune og ved overskjønnet av den part som forlanger overskjønn. Forlanger flere parter overskjønn, deles omkostningene likt mellom dem.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 15. desember 1950.

HAAKON
(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

Lov om forbod mot samkvem med personar som 15. desbr.
har tilhald på fiendeområde o. a. Nr. 3.

VI HAAKON, Noregs Konge, gjer kunnigst:

at Oss er fyrelagt vedtak frå Stortinget av 13. desember 1950 som lyder so:

§ 1. Denne lova gjeld samkvem med:

- a) Stat som Noreg er i krig med (fiendestat).
- b) Fysisk person som bur eller har fast tilhald på fiendeområde.
- c) Juridisk person (selskap, lag, korporasjon eller stifting), privat eller offentlig, som har setet sitt på fiendeområde eller er under kontroll av rettssubjekt som nemnt i litra a, b eller d.
- d) Andre offentlege eller private rettssubjekt når Kongen eller den han gjev fullmakt så fastset.

Med fiendeområde er i denne lova meint område som fiendestat har høgste retten (suvereniteten) over og som ikkje er hersett av norske eller allierte styrker og dessutan område som ein fiende-

15. desbr. stat har hersett. Det same gjeld område som Kongen eller den han Nr. 3. gjev fullmakt har fastsett skal reknast for fiendeområde.

§ 2. Det er forbode å ha samkvem med rettssubjekt som nemnt i § 1 eller fara fram på ein måte som er eigna til å skaffa slikt rettssubjekt føremon.

Det er såleis m. a. forbode:

- a) Å gjera avtale med eller til føremon for slikt rettssubjekt.
- b) Å ta på seg skyldnad andsynes eller til føremon for slikt rettssubjekt.
- c) Å yta teneste, levera gods eller verdepapir, betala pengar, skipa eller overføra rettar av kva slag det så er til slikt rettssubjekt eller til føremon for slikt rettssubjekt.
- d) Å ta mot teneste, gods, verdepapir eller anna yting frå slikt rettssubjekt.
- e) På kva måte det så er beinveges eller ved mellommann å senda melding av kva slag det måtte vera til slikt rettssubjekt.

Forbodelt gjeld ikkje gjerningar som er gjorde i offentleg ærend.

Kongen eller den han gjev fullmakt kan gjera unnatak frå forbodelt.

§ 3. Rettshandel som er i strid med § 2 er utan rettsverknad. Ein slik rettshandel kan ikkje vera grunnlag for rettsvinning i god tru. Unnatak gjeld likevel for pengar og verdepapir som lyder på ihendehavaren.

§ 4. Bryt nokon føresegnene i § 2, blir han straffa med bot eller med fengsel inntil 3 år eller med bådessa straffene i fall han ikkje blir dømd etter lovgjevinga om landssvik. Er brotet gjort av aktløyse, er straffa bøter. Straffebodelt gjeld og freistnad og medverking.

Brot mot denne paragrafen blir rekna for misferd.

§ 5. Kongen fastset kva dag denne lova skal ta til å gjelda.

Kongen eller den han gjev fullmakt, fastset i kor stor mon lova skal gjelda på Svalbard.

Di hev Vi godkjent og stadfest, liksom Vi hermed godkjenner og stadfester dette vedtaket som lov, under Vår hand og riksseglet.

Gjeve på Oslo slott 15. desember 1950.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

Lov om fiendegods.

15. desbr.
Nr. 4.

VI HAAKON, Noregs Konge, gjer kunnigt:

at Oss er fyrelagt vedtak frå Stortinget av 13. desember 1950 som lyder so:

§ 1. Med fiende er i denne lova meint:

- a) Stat som Noreg er i krig med (fiendestat).
- b) Borgar av fiendestat kvar han så bur eller held til.
- c) Fysisk person som bur eller har fast tilhald på fiendeområde.
- d) Juridisk person (selskap, lag, korporasjon eller stifting) privat eller offentleg, som har setet sitt på fiendeområde eller slik juridisk person som fienden har kontrollen over.

Med fiendeområde er i denne lova meint område som fiendestat har høgste retten (suvereniteten) over. Det same gjeld område som Kongen eller den han gjev fullmakt har fastsett skal reknast for fiendeområde.

Kongen eller den han gjev fullmakt kan fastsetja at andre rettssubjekt og enn dei som er nemnde i første leden skal reknast for fiende etter denne lova. På same måten kan det fastsetjast at rettssubjekt som kjem inn under føresegnene i første leden, ikkje skal reknast for fiende.

§ 2. Fiendegods etter denne lova er etternemnde eigedomsverde når dei høyrer ein fiende til:

- a) Fast eigedom, skip, lausøyre og varer som er her i riket endå om retten til slik eigedom er knytt til dokument som er utafor riket.
- b) Betalingsverde, verdepapir og dokument av alle slag som heimlar eller tener til prov for rettar og som er her i riket.
- c) Aksjar og andre partar eller kapitalinteresser i norske føretak.
- d) Krav på skuldmenn, som har heime her i riket, endå om kravet er knytt til omsetningsskuldbrev som er utafor riket.
- e) Patent-, mønster- og varemerkerettar, rett til forretningskjennteikn, rett til fotografi og rett til åndsverk, alt så langt dei har rettsvern i Noreg. Likeeins rettar som knyter seg til søknader om patent-, mønster- eller varemerkevern i Noreg.
- f) Rettar etter trygdeavtale med norsk trygdelaag eller med representant (hovudagent) i Noreg for utalandsk trygdelaag.
- g) Alle andre økonomiske verde som er her i riket.
- h) Tinglege rettar og kontraktsrettar vedkomande eigedomsverde som nemnt under a—g.

Lova gjeld ikkje for krigsmateriell og anna som er serleg tilskipa for militære føremål eller herfang som er tatt av norske eller

15. desbr. allierte militærstyrkar, utan det blir fastsett av Kongen eller den Nr. 4. han gjev fullmakt.

§ 3. Fiendegodset blir styrt av Direktoratet for fiendegods under leiing av ein direktør. Kongen eller den han gjev fullmakt kan nemne opp eit råd og elles gjeva nærare organisasjons- og arbeidsføresegner for direktoratet.

Utgiftene med verksemda blir tekne av dei verde som direktoratet styrer med.

§ 4. Alle som skuldar pengar eller andre ytingar til fienden eller som eig, sit inne med, forvarar, råder over eller har tilsyn med fiendegods, pliktar å melda dette til Direktoratet for fiendegods på den måten og innan den frist som direktoratet fastset. Det same gjeld alle som styrer eller er med i styringa av norske selskap eller andre føretak som fienden har part i. Direktoratet kan med ålmenne reglar eller serleg føresegn gjera unnatak frå meldeplikta.

Direktoratet kan gjera etterrøkjingar til å få oversyn over fiendegods. Med tilføre av dette kan det krevja opplysning av offentlege og kommunale styre-makter, einskiildmenn og institusjonar. Det kan og krevja å få granska forretnings-, styre- og møtebøker og andre dokument og bøker. Er det turvande kan det krevja å få sjå over verde eller stader der det finst verde. Politiet skal hjelpa til med slike etterrøkjingar, når direktoratet krev det. Direktoratet kan gjeva skifteretten pålegg om å registrera og om det trengst forseglå fiendegods i vedkomande domssokn. Den lovsette teiings-skyldnaden for offentlege tenestemenn, bankar, sakførarar, meklarar og andre fritenk ikkje frå plikt til å gjeva melding eller opplysningar etter denne lova eller føresegnar som er gjevne med heimel i den.

Alle som i tenesta får opplysningar etter denne paragrafen, skal så langt det ikkje strider mot tenesteplikta, teia heilt med det som dei har fått vita. Dei må ikkje i si næringsverksemd gjera bruk av løynhaldne driftsgreier eller framgangsmåtar, som dei på denne måten har fått kjennskap til.

§ 5. Det er forbode å betala skuld til fienden eller å avhenda, leggja hefte på, bruka opp eller annleis råda over fiendegods på slik måte, at det kjem bort eller minkar serleg i verde. Direktoratet for fiendegods kan med ålmenne reglar eller serleg løyve gjera unnatak frå dette forbodet.

Rettshandel i strid med forbodet i førre leden er utan rettsverknad. God tru gjev ingen heimel for å vinna eigedomsrett eller annan rett til fiendegods. Unnatak gjeld likevel for pengar og for aksjar og skuldbrev som er utferda til ihendehavaren.

Utlegg og anna tvangsfullføring i fiendegods kan ikkje frem-

jast utan samtykke frå Direktoratet for fiende-gods. Det same gjeld 15. desbr. inndraging i konkursbu.

Nr. 4.

§ 6. Direktoratet for fiende-gods kan gjera gjeldande alle dei rettane fienden har til gods som nemnt i § 2 og er i så måte legitimert til å handla på vegner av fienden. Dette gjeld endå om rettane er knytte til dokument som ein ikkje har til stades. Er retten tinglyst eller innført i offentleg register, bør det gjerast merknad om det i registeret.

§ 7. Direktoratet for fiende-gods kan ta dei rådgjerder som det held turvande til å tryggja, halda ved like eller utnytta fiende-gods som det har til styring, eller som den opphavelige eigaren, innehavaren eller annan styrer sjølv med samtykke og under kontroll av direktoratet. Dersom det er tenleg kan godset seljast og vederlaget takast under styring på vanleg måte. Næringsverksemd som høyrer fienden til, kan takast under styring av ein styrar som direktoratet nemner opp. Styraren skal etter nærare tilvisingar og under kontroll av direktoratet ta dei rådgjerder som føremålet krev.

§ 8. Ikkje oppfylte økonomiske kontrakter med dei rettssubjekt som er nemnde i § 1 bokstav a, c og d, fell bort ved krigsutbrotet utan Direktoratet for fiendegods fastset at dei skal gjelda framleis.

Når slike kontrakter som er nemnde i første leden heilt eller i nokon mon er oppfylde av fienden, kan direktoratet krevja å gå inn i dei. Nyttar det ikkje denne retten, kan det gjera gjeldande alle rettar som bortsett frå krigstilstanden hadde tilkomme fienden då kontrakten fall bort.

Ifall fienden ikkje har oppfylt kontakten heilt ut, er det ikkje høve til å gå inn i kontrakten utan at dei attstående skuldnadene blir oppfylt med dei avvik som kan fylgja av lov eller onnor bindande føresegn. Oppfylling kan i dette tilfelle ikkje krevjast utan at kravet blir framsett innan rimeleg tid etter at det vart høve til det.

§ 9. Med dei unnatak som går fram av denne paragrafen eller føresegnar som er gjevne med heimel i paragrafen, skal føresegnene i denne lova gjelda tilsvarande så langt dei høver for gods som nemnt i § 2 bokstav a—h når det høyrer til fysisk person som bur eller har fast tilhald på eit område som er hersett av fienden, eller juridisk person som har setet sitt på slikt område.

Gods som nemnt i førre leden kan ikkje seljast utan det er kjøpt eller tilverka for å seljast eller det er fare for verdminnk eller det vil føra med seg etter måten altfor store utgifter å halda det ved like.

Kontraktar mellom personar som nemnt i første leden skal gjelda framleis dersom dei ikkje fell bort etter dei rettsreglar som elles gjeld.

15. desbr. Når det gjeld gods som nemnt i første leden kan Kongen eller
 Nr. 4. den han gjev fullmakt, også elles gjeva føresegner som avvik frå denne lova.

§ 10. Kongen eller den han gjev fullmakt kan gjeva nærare føresegner til gjennomføring av denne lova.

§ 11. Bryt nokon denne lova eller føresegner gjeve med heimel i lova, blir han straffa med bot eller med fengsel opp til eitt år eller med baa desse straffene. Er brotet gjort av aktløyse, er straffa bot. Straffeboda gjeld og freistnad og medverking.

Brot mot denne lova blir rekna for misferd.

Det blir ikkje påtala utan etter krav fra Direktoratet for fiendegods. Dette gjeld likevel ikkje brot mot føresegnene i § 4, siste leden.

Føresegnene gjeld og handlingar som norsk statsborgar eller nokon som har heime i Noreg, har gjort i utlandet.

Har nokon freista la vera å gjeva melding i samsvar med § 4 om noko gods eller har han gjort rettshandel i strid med § 5, kan det godset som misferda gjeld, bli inndrege med dom hjå den skuldige eller den som han var målsmann for, utan straffesøksmål eller høve til straffesøksmål mot nokon.

§ 12. Kongen fastset kva dag denne lova skal ta til å gjelda.

Kongen eller den han gjev fullmakt, fastset i kor stor mon lova skal gjelda på Svalbard.

Lov om fiendegods o. a. frå 22. mars 1946 skal framleis gjelda for gods som kjem inn under lova.

Di hev Vi godkjent og stadfest, liksom Vi hermed godkjenner og stadfester dette vedtaket som lov, under Vår hand og riksesglet.

Gjeve på Oslo slott 15. desember 1950.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

15. desbr. **Lov om endring av lov om kontroll med post- og**
 Nr. 5. **telegrafforsendelser av 24. juni 1915.**

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 13. desember 1950 sålydende:

I.

I lov om kontroll med post- og telegrafforsendelser av 24. juni 1915 gjøres følgende endringer:

Lovens titel skal være: Lov om kontroll med post- og telegraforsendelser og med telefonsamtaler.

§ 1 skal lyde:

15. desbr.

Kongen eller den han gir fullmakt kan utferdige bestemmelser om undersøkelse og tilbakeholdelse av postforsendelser og telegrammer og om kontroll med telefonsamtaler, når dette antas påkrevd av hensyn til rikets sikkerhet.

Nr. 5.

Utenfor krigstid kan kontrollen bare settes i verk overfor personer som mistenkes for noen overtredelse av lov om forsvarshemmeligheter av 18. august 1914, den borgerlige straffelovs kapitler, 8, 9, 12, 13 eller 14, lov om enerett for staten til befordring av meddelelser ved hjelp av telegraflinjer og lignende anlegg av 29. april 1899 § 6, jfr. tilleggslov av 24. juli 1914 § 3, eller lov av 14. mai 1917 om salg og utførsel av fødevarer m. v. § 5.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 15. desember 1950.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

Lov om endringer i straffelovens kap. 8 og 15. desbr. 9 m. v.

Nr. 6.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 13. desember 1950 sålydende:

I.

I den alminnelige borgerlige straffelov av 22. mai 1902 skal følgende bestemmelser lyde:

§ 12 nr. 4 a.

a) hører blant dem som omhandles i denne lovs §§ 83, 88, 89, 90, 91, 93, 94, 98—104, 110—132, 148, 149, 152, 1ste og 2det ledd, 153, 1ste, 2det, 3dje og 4de ledd, 154, 159, 160, 161, 169, 174—178, 182—185, 187, 189, 190, 191—195, 202, 217, 220, 221, 223—225, 229, 231—235, 243, 244, 261, 267—269, 277, 292, 324, 325, 328, 415 eller 423 eller loven om forsvarshemmeligheter §§ 1, 2, 3 eller 5, eller

§ 29 nr. 6 (ny).

Tap for bestemt tid eller for bestandig av rett til å inneha ledende stilling eller lønt eller ulønt tillitsverv i selskaper, stiftelser eller sammenslutninger.

15. desbr.
Nr. 6.

§ 30 nr. 5 (ny).

For forbrytelse mot noen bestemmelse i kapitel 8 eller 9 kan tap av de rettigheter som er nevnt i § 29 idømmes uten hensyn til hovedstraffens art eller størrelse for så vidt den skyldige ved den straffbare handling har vist seg uverdig til dem.

§ 30 nr. 6.

(Som den nåværende § 30 nr. 5.)

§ 86.

Med fengsel fra 3 år inntil på livstid straffes den som i krigstid eller med krigstid for øye

- 1) bærer våpen mot eller på annen måte deltar i militære operasjoner mot Norge,
 - 2) skaffer fienden opplysninger til bruk ved slike operasjoner,
 - 3) svekker Norges motstandsevne ved å ødelegge, skade eller sette ut av bruk anlegg eller gjenstander av betydning for rikets krigsinnsats,
 - 4) opphisser eller forleder til troløshet, driver propagandavirksomhet for fienden eller utbrer uriktige eller villedende opplysninger som er egnet til å svekke folkets motstandsvilje,
 - 5) stifter, går inn i, deltar aktivt i eller yter økonomisk støtte av betydning til parti eller organisasjon som virker til fordel for fienden,
 - 6) medvirker ved angiveri eller på lignende måte til at noen blir utsatt for frihetsberøvelse eller annen overlast av fienden eller parti eller organisasjon som nevnt under nr. 5,
 - 7) oppfordrer eller tilskynder til, er med på beslutning om eller deltar i lockout, streik eller boikott som er ulovlig etter arbeids- eller boikottlovgivningen og som svekker Norges motstandsevne,
 - 8) deltar på utilbørlig måte i fiendens administrasjon av okkupert norsk område,
 - 9) utfører eller deltar på utilbørlig måte i ervervsvirksomhet for fienden,
 - 10) på annen måte rettstridig yter fienden bistand mot Norge eller svekker Norges motstandskraft,
- eller som medvirker hertil. Var det straffbare forhold av underordnet betydning, kan straffen settes til fengsel under 3 år. På samme måte straffes den som foretar slik handling mot en stat som er i forbund med Norge eller i krig med en felles fiende.

Det som her er bestemt gjelder også såfremt handlingen er foretatt når det er innledet militære kamphandlinger mot Norge eller forsøk fra fremmed makt på å besette eller angripe norsk område eller med slike forhold for øye.

Straff kommer ikke til anvendelse på noen i utlandet bosatt

norsk statsborger for handling som han etter bostedets lover er pliktig til. 15. desbr.

Nr. 6.

§ 86 a (ny).

Den som grovt uaktsomt forgår seg som nevnt i § 86 straffes med hefte eller fengsel inntil 5 år.

§ 86 b (ny).

Den som, uten at forholdet går inn under § 86, under en påtvunget besettelse av norsk område yter okkupasjonsmakten en åpenbart utilbørlig bistand, eller som medvirker hertil, straffes med fengsel.

Har handlingen hatt til følge stor skade for landet eller noens død, betydelig skade på legeme eller helbred, store lidelser eller langvarig frihetsberøvelse, kan fengsel på livstid anvendes.

§ 87. Med hefte eller fengsel inntil 4 år straffes den som i krigstid rettsstridig

1. vegrer seg ved å gi en militær befalingsmann de opplysninger han måtte ha fått om forhold av betydning for et militært tiltak, eller som medvirker hertil, eller
 2. yter fiendtlig speider skjul, underhold eller annen bistand, eller
 3. medvirker til, at det forøves noen etter militær lov straffbar handling, som kan medføre 3 års fengsel eller strengere straff.
- På samme måte straffes den som foretar slik handling mot en stat som er i forbund med Norge eller i krig med en felles fiende.

§ 88. Den som i krigstid misligholder kontrakt om krigsmaktens forsyning eller befordring eller om annet som er av betydning for det militære eller sivile forsvar, eller medvirker hertil, straffes med fengsel inntil 10 år. Har handlingen hatt tilfølge stor skade for rikets forsvar eller noens død eller betydelig skade på legeme eller helbred, kan fengsel inntil på livstid anvendes.

Har misligholdelsen funnet sted av uaktsomhet, straffes den skyldige med bøter eller med hefte eller fengsel inntil 6 måneder.

På samme måte straffes den som foretar slik handling mot en stat som er i forbund med Norge eller i krig med en felles fiende.

§ 91 a (ny).

Den som hemmelig eller ved ulovlige midler til fordel for fremmed stat søker å samle opplysninger om politiske eller personlige forhold hvis meddelelse til en annen stat han vet eller bør forstå kan skade Norges interesser eller volde fare for enkeltpersoners liv, helbred, frihet eller eiendom, eller som medvirker hertil, straffes med hefte eller fengsel inntil 2 år.

§ 94. Den som inngår forbund med en eller flere andre med formål å utføre noen i §§ 83, 84, 86, 86 b, 88, 89 eller 90 nevnt for-

15. desbr. brytelse, eller en forbrytelse mot militære straffelov § 81 a, jfr. nær-Nr. 6. værende lovs §§ 83 og 86, straffes i sistnevnte tilfelle med fengsel fra 1 til 12 år og ellers med hefte eller fengsel inntil 10 år, dog i intet tilfelle med høyere straff enn to tredjedeler av den høyeste for forbrytelsen selv anvendelige.

På samme måte straffes den, som

- 1) offentlig oppfordrer til iverksettelsen av en slik forbrytelse,
- 2) i hensikt å forøve en slik forbrytelse innlater seg med noen fremmed makt,
- 3) i slik hensikt tiltar seg eller utøver noen militær befaling eller samler eller holder rede, eller forbereder samlet eller holdt rede, krigsfolk eller med våpen eller annet utstyr forsynt skare,
- 4) tilbyr eller påtar seg å forøve eller mottar penger eller andre fordeler for å forøve en slik forbrytelse,
- 5) medvirker til noen i denne paragraf nevnt handling.

§ 95. Den som her i riket offentlig forhåner en fremmed stats flagg eller riksvåpen, eller som medvirker hertil, straffes med bøter eller med hefte eller fengsel inntil 1 år.

På samme måte straffes den som her i riket krenker en fremmed stat ved å øve vold mot eller opptre truende eller fornærmelig overfor noen representant for den, eller ved å trenge seg inn i, gjøre skade på eller tilsmusse bygning eller rom som brukes av slik representant, eller som medvirker hertil.

§ 97 (ny).

Den som under påtvunget besettelse av norsk område utilbørlig søker eller utnytter forbindelse med eller beskyttelse av okkupasjonsmakten eller dens hjelpere for å skaffe seg eller andre en fordel eller å fremme andre formål, eller som medvirker hertil, straffes med fengsel inntil 3 år. Under formildende omstendigheter kan bøter anvendes.

Straffen kan forhøyes til fengsel inntil på livstid når offentlig myndighet er hindret i sin virksomhet, eller når det er foretatt alvorlige overgrep mot offentlige tjenestemenn, pressen, foreninger, institusjoner eller privatpersoner, eller når for øvrig betydelige samfunnsinteresser er satt i fare.

§ 97 a (ny).

Norsk borger eller en i Norge hjemmehørende person som av fremmed makt eller av parti eller organisasjon som opptrer i dens interesse, for seg eller for parti eller organisasjon her i landet tar imot økonomisk støtte for å påvirke almenhetens mening om statens styreform eller utenrikspolitikk eller til partiformål, eller som medvirker hertil, straffes med hefte eller fengsel inntil 2 år.

§ 97 b (ny).

Med fengsel inntil 2 år straffes den som mot bedre vitende eller grovt uaktsomt utbrer offentlig eller meddeler til fremmed makt falske rykter eller uriktige opplysninger som om de vinner tiltro, er egnet til å sette rikets indre eller ytre sikkerhet eller forholdet til fremmede makter i fare, eller som medvirker hertil.

15. desbr.
Nr. 6.

§ 97 c (ny).

Før forbrytelse mot bestemmelsene i dette kapitel kan bøter idømmes ved siden av frihetsstraff.

§ 98. Den som søker å bevirke eller å medvirke til at rikets statsforfatning forandres ved ulovlige midler, straffes med hefte eller fengsel i minst 5 år. Skjer handlingen med bruk av våpenmakt eller under utnyttelse av frykt for inngripen av fremmed makt, kan fengsel på livstid idømmes.

Bøter kan idømmes ved siden av frihetsstraff.

§ 99. Den som bevirker eller medvirker til at Kongen, Regenten, Statsrådet, Stortinget eller noen av dets avdelinger, Høyesterett eller Riksretten ved vold eller trusler eller andre ulovlige midler hindres i den fri utøvelse av sin myndighet, straffes med hefte eller fengsel i minst 5 år.

§ 98 annet og tredje punktum får tilsvarende anvendelse.

§ 99 a (ny).

Med hefte eller fengsel fra 5 år inntil på livstid straffes den som med bruk av våpenmakt eller under utnyttelse av frykt for inngripen av fremmed makt hindrer offentlige myndigheter i deres virksomhet, eller foretar alvorlige overgrep mot offentlige tjenestemenn, pressen, foreninger eller institusjoner eller for øvrig setter betydelige samfunnsinteresser i fare, eller som medvirker hertil.

Bøter kan idømmes ved siden av frihetsstraff.

§ 104. Handlinger av det i § 94 nevnte slag straffes med hefte eller fengsel inntil 10 år, såfremt hensikten var å forøve forbrytelse mot §§ 98, 99 eller 99 a, men med fengsel fra 1 til 12 år, såfremt hensikten var å forøve forbrytelse mot § 100 eller mot den militære straffelovs § 81 a, jfr. nærværende lovs §§ 98 og 99.

§ 104 a (ny).

Den som danner eller deltar i privat organisasjon av militær karakter eller som støtter slik organisasjon, straffes med fengsel inntil 2 år. Råder organisasjonen eller dens medlemmer over forråd av våpen eller sprengstoff eller foreligger andre særlig skjerpene omstendigheter, er straffen fengsel inntil 6 år.

På samme måte straffes den som danner, deltar i eller støtter forening eller sammenslutning som har til formål ved sabotasje,

15. desbr. maktanvendelse eller andre ulovlige midler å forstyrre samfunns-
 Nr. 6. ordenen eller oppnå innflytelse i offentlige anliggender.

§ 139. Med bøter eller med hefte eller fengsel inntil 1 år straffes den, som unnlater gjennom betimelig anmeldelse for vedkommende myndighet eller på annen måte å søke avverget et etter militær lov straffbart mytteri, krigsforræderi, spioneri eller forbund om rømning eller en forbrytelse mot loven om forsvarshemmeligheter §§ 1, 2, 3 eller 4 eller en forbrytelse som nevnt i denne lovs §§ 83, 84, 86, 87 nr. 2, 90, 91, 92, 93, 94, 98, 99, 99 a, 100, 104 a, 148, 149, 150, 152, 153, 154, 159, 169, 192, 195, 217, 223, 2net ledd, 225, 231, 233, 234, 243, 267, 268 eller 269 eller sammens følger, skjønt han til en tid, da forbrytelsen eller dens følger ennå kunne forebygges, har erholdt pålitelig kunnskap om, at den er i gjære eller er forøvet.

Dog er han straffri, såfremt forbrytelsen ikke kommer til fullbyrdelse eller til straffbart forsøk, eller såfremt avvergelsen ikke kunne skje uten å utsette ham selv, noen av hans nærmeste eller noen uskyldig for tiltale eller fare for liv, helbred eller velferd.

På samme måte, dog i intet tilfelle med høyere straff enn den for forbrytelsen selv satte, straffes den overordnede, der har unnlatt å hindre en i hans tjeneste forøvet forbrytelse, såfremt dette var ham mulig.

II.

I den militære straffelov av 22. mai 1902 skal følgende bestemmelser lyde:

§ 3 annet ledd (nytt).

Lovens § 81 a kommer til anvendelse når de der nevnte betingelser foreligger.

§ 9 nr. 5.

enhver som gjør seg skyldig i overtredelse av § 81 a eller § 94, eller som på krigsskueplassen gjør seg skyldig i forbrytelse mot §§ 80, 81, 82—86, 91—93, 101—105 og 107.

§ 12, nr. 2 bokstav e, f, g og h.

e. Rettighetstap som nevnt i den alminnelige straffelov § 29 nr. 5 og 6;

f. (som det nåværende bokstav e)

g. (som det nåværende bokstav f)

h. (som det nåværende bokstav g).

§ 14. Dødsstraff kan i intet tilfelle idømmes når den skyldige ennå ikke var fylt 18 år da den straffbare handling ble foretatt.

§ 20 nr. 5 og 6.

5. For forbrytelse mot noen bestemmelse i kapitel 8 kan tap av de rettigheter som er nevnt i § 12 nr. 2 idømmes uten hensyn

til hovedstraffens art eller størrelse, for så vidt den skyldige ved den straffbare handling har vist seg uverdigg til dem. 15. desbr. Nr. 6.

6. (Som det nåværende nr. 5).

§ 81, første ledd.

Den, som forøver nogen i den almindelige Straffelovs §§ 84, 85, 87 nr. 1 og 2, 89—91, 93 eller 94 omhandlet Forbrydelse, straffes ligeledes for Krigsforræderi med de i nævnte Paragrafer bestemte Straffe, forhoiet inden de for vedkommende Strafart fastsatte Grænser med indtil en Halvdel.

§ 81 a (ny).

For krigsforræderi straffes den som forbryter seg mot den alminnelige straffelovs §§ 83, 98 eller 99

- 1) når det er krigstid,
- 2) når det er innledet militære kamphandlinger mot Norge, eller forsøk fra fremmed makt på å besette eller angripe norsk område, eller
- 3) når det med støtte av eller med sikte på inngripen eller hjelp fra fremmed makt:

iverksettes eller er iverksatt organiserte voldshandlinger, eller øves eller er øvet noen voldshandling mot statsmaktene, offentlige myndigheter eller institusjoner, som hindrer eller vanskeliggjør mobilisering av krigsmakten eller opprettholdelse av en samlet ledelse av forsvarsmessige eller andre krigsviktige tiltak.

Det samme gjelder enhver som forbryter seg mot den alminnelige straffelovs § 86 under forhold som er nevnt under 1 til 3, når retten finner at handlingen bør bedømmes som krigsforræderi.

For krigsforræderi etter denne paragraf kan dødsstraff idømmes under særdeles skjerpene omstendigheter. Ellers er straffen fengsel som i de nevnte paragrafer bestemt, dog slik at det også etter §§ 98 og 99 i alle tilfelle kan idømmes fengsel inntil på livstid.

§ 94 a (ny).

For forbrytelse mot bestemmelsene i dette kapitel kan bøter idømmes ved siden av frihetsstraff eller dødsstraff.

III.

I lov om rettergangsmåten i straffesaker av 1. juli 1887 skal § 476 lyde:

Dødsstraff fullbyrdes ved skytning fra en sluttet tropp av minst 10.

Nærmere regler om fullbyrdelse av dødsstraff, gis av Kongen eller den han bemyndiger.

15. desbr.

Nr. 6.

I lov om rettergangsmåten i militære straffesaker av 29. mars 1900 skal følgende bestemmelse lyde:

§ 6:

Etter denne lovs regler behandles alle saker angående militære forbrytelser og forseelser.

Saker etter den militære straffelovs § 81 a påtales utenfor krigstid av borgerlig myndighet for borgerlig domstol.

Saker etter den militære straffelovs §§ 81 og 81 a forfølges i krigstid militært når forbrytelsen er forøvet på krigsskueplassen eller av militærperson. Ellers er forfølgningen borgerlig. Den militære og den borgerlige påtalemyndighet kan ubundet av bestemmelsene i §§ 11 og 12 treffe overenskomst om annen forfølgning. §§ 9 og 10 første ledd får tilsvarende anvendelse.

V.

Denne lov trer i kraft straks. Fra lovens ikrafttreden oppheves: 1) Lov av 5. februar 1932 om straff for handlinger som påtales ved riksrett § 5 annet ledd og § 15. 2) Midlertidig lov av 13. desember 1946 om bruk av dødsstraff.

Loven medfører ingen forandring i lov av 21. februar 1947 om straff og økonomisk ansvar for landssvikarer (Landssviklova).

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 15. desember 1950.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

15. desbr.

Midlertidig lov om særlige rådgjerder under krig,

Nr. 7. krigsfare og lignende forhold.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 13. desember 1950 sålydende:

Kap. I. Kongens myndighet når Stortinget på grunn av krig er avskåret fra å utøve sin virksomhet.

§ 1. Er Stortinget på grunn av krig avskåret fra å utøve sin virksomhet, tilligger det Kongen å gjøre alle de vedtak som er påkrevd for å vareta rikets interesser under krigen og forberede overgangen til fredelige forhold.

§ 2. Bestemmelser av lovgivningsmessig innhold gitt av Kongen med hjemmel i § 1 skal snarest mulig meddeles Stortinget. 15. desbr. Nr. 7.

Hvis bestemmelsene ikke tidligere er opphevet av Stortinget eller Kongen, faller de bort senest ved oppløsningen av det første ordentlige Storting som trer sammen etter at bestemmelsene er gitt.

Kap. II. Særlige fullmakter for Kongen.

§ 3. Når riket er i krig eller krig truer eller rikets selvstendighet eller sikkerhet er i fare og det på grunn av disse forhold er fare ved opphold, kan Kongen gi bestemmelser av lovgivningsmessig innhold for å trygge rikets sikkerhet, den offentlige orden, folkehelsen og landets forsyninger, for å fremme og trygge militære tiltak og tiltak til vern om sivilbefolkning og eiendom og for å utnytte landets hjelpekilder til fremme av disse formål. Herunder kan gis bestemmelser om utskriving av arbeidskraft til militære og sivile formål. Om nødvendig kan det i bestemmelsene gjøres avvik fra gjeldende lov.

Bestemmelser gitt av Kongen med hjemmel i denne paragraf skal snarest mulig meddeles Stortinget. Er Stortinget ikke samlet når bestemmelsene gis, skal det øyeblikkelig sammenkalles. Bestemmelsene kan oppheves av Kongen eller Stortinget.

Såfremt bestemmelsene ikke er opphevet innen 30 dager etter at de er meddelt Stortinget, skal de snarest mulig legges fram som lovforslag.

§ 4. Bestemmelser som blir gitt etter § 3 kunngjøres på den måte som finnes høvelig. De trer i kraft straks hvis de ikke selv bestemmer noe annet.

Hvis bestemmelsene ikke tidligere er opphevet, faller de bort ved oppløsningen av det første ordentlige Storting som trer sammen etter at bestemmelsene er gitt.

§ 5. Når forholdene er slik som nevnt i § 3 og et område er avskåret fra forbindelse med Regjeringen eller det av andre grunner finnes nødvendig, kan Kongen gi fylkesmannen og andre lokale forvaltningsorganer — herunder militære myndigheter — fullmakt til å utferdige slike bestemmelser som nevnt i § 3. Fullmakt kan under samme vilkår gis til utøving av forvaltningsmyndighet som ellers tilligger Kongen, et departement eller et annet sentralt forvaltningsorgan, når det gjelder formål som nevnt i § 3. Fullmakt etter dette ledd kan gis uten hensyn til den gjeldende administrative inndeling.

Hvis det er uomgjengelig nødvendig til varetakelse av samfunnsviktige interesser, kan fylkesmannen utøve slik myndighet som

15. desbr. nevnt i foregående ledd, selv om fullmakt fra Kongen ennå ikke Nr. 7. foreligger.

Bestemmelser av lovgivningsmessig innhold truffet etter første eller annet ledd skal snarest mulig meddeles Kongen. Hvis de ikke tidligere er opphevet, faller de bort 1 måned etter at meldingen er mottatt.

Kap. III. Forholdet mellom militær og sivil myndighet på krigsskueplass.

§ 6. På krigsskueplassen kan de militære myndigheter overta den øverste ledelse av politiet og kan i så fall om nødvendig midlertidig sette politiets embets- og tjenestemenn ut av virksomhet. Kongen kan bestemme at alt politi, enkelte politikorps eller politiet i visse distrikter skal innlemmes i de militære styrker. I den utstrekning det anses nødvendig for å fremme og trygge militære tiltak kan de militære myndigheter overta ledelsen også av andre sivile forvaltningsgrener. Sivile tjenestemenn og ombudsmenn i stat og kommune skal gi de militære myndigheter den hjelp som forlanges.

Kongen gir nærmere regler om hvilke områder skal regnes for krigsskueplass.

Kap. IV. Særregler om behandlingen av straffesaker.

§ 7. Når riket er i krig eller krig truer eller rikets selvstendighet eller sikkerhet er i fare, kan Kongen, i den utstrekning særlige forhold gjør det påkrevet, bestemme at reglene i §§ 8—13 eller enkelte av dem skal få anvendelse. Slikt vedtak kan gis virkning for hele riket eller for enkelte deler av det.

§ 8. Pågripelse etter straffeprosesslovens kapitel 19 kan foretas uten hensyn til størrelsen av straffen for den handling mistanken gjelder.

Fremstillingen av den pågrepne for dommer eller påtalemyndighet skal skje snarest mulig, men det er ikke nødvendig å overholde fristen etter straffeprosesslovens § 235 annet punktum og § 236 første punktum. Fristen etter § 235 tredje punktum skal være 3 dager.

§ 9. Hvis det er fare ved opphold, behøver spørsmålet om tiltale ikke i noe tilfelle å forelegges for riksadvokaten.

Under samme vilkår kan en politimester utøve den påtalemyndighet som tilkommer statsadvokaten, og en politifullmektig den påtalemyndighet som tilkommer politimesteren.

§ 10. Saker som hører under lagmannsrett, kan i stedet bringes inn for herreds- eller byrett.

§ 11. Lagmannen kan bestemme at lagrettemennene skal trekkes blant de medlemmer av utvalget som bor i den kommune hvor tinget holdes eller i de nærmeste kommuner. 15. desbr. Nr. 7.

§ 12. Til fornyet behandling ved lagmannsrett etter begjæring av tiltalte kreves alltid samtykke av Høyesteretts kjæremålsutvalg, med mindre tiltalte er idømt strengere straff enn fengsel over 3 år eller tilsvarende hefte.

§ 13. Kjæremål har ikke i noe tilfelle oppsettende virkning med mindre vedkommende rett eller kjæremålsretten bestemmer det.

§ 14. Når forholdene er slik som nevnt i § 7 og det på grunn av særlige forhold vil medføre uforholdsmessig eller skadelig forsinkelse av rettergangen å bringe saker inn for Høyesterett eller Høyesteretts kjæremålsutvalg, kan Kongen med virkning for hele riket eller for deler av det bestemme at lagmannsretten skal gjøre tjeneste som domstol i siste instans. Slik bestemmelse har følgende virkninger:

1. Adgangen til å anvende anke eller kjæremål mot avgjørelser av lagmannsrett faller bort, og avgjørelser som allerede er truffet blir endelige, selv om anke eller kjæremål er erklært.
2. Lagmannsretten trer i stedet for Høyesterett som ankedomstol. Dette gjelder også saker som allerede er pådømt ved herreds- eller byrett eller avgjort ved forelegg, med mindre anke er kommet inn til Høyesteretts kjæremålsutvalg. I slike ankesaker kan lagmannen treffe de avgjørelser som er nevnt i straffeprosesslovens § 387 annet ledd. Avgjørelser etter samme paragrafs tredje og fjerde ledd kan treffes av den samlede rett uten ankeforhandling. For øvrig foregår saksbehandlingen etter straffeprosesslovens regler om anke til Høyesterett.
3. Samtykke til fornyet behandling gis av lagmannsretten.

Når bestemmelser som er truffet etter første ledd blir opphevet, fastsetter Kongen hvorledes det skal forholdes med saker som da er under behandling ved lagmannsretten etter første ledd nr. 2 og 3.

Kap V. Tvangsavståing til det offentlige.

§ 15. Når riket er i krig eller krig truer eller rikets selvstendighet eller sikkerhet er i fare, kan Kongen, i den utstrekning det er nødvendig til varetakelse av viktige samfunnsinteresser, kreve avstått til stat eller kommune eiendomsrett til eller annen rådighet over løsøre av ethvert slag, herunder elektrisk kraft, samt bruksrett til eller annen særlig rådighet over fast eiendom.

Den som kravet er rettet mot plikter å medvirke til at transportmidler, varer o. l. som skal avstås, snarest mulig blir stillet til rå-

15. oesbr. dighet på angitt sted. Når det er nødvendig, kan det kreves hjelp
Nr. 7. av politiet til å få kravet gjennomført.

Kravet om avståing skal fremsettes skriftlig. Når avståing har funnet sted, skal det gis skriftlig kvittering.

§ 16. Erstatning fastsettes i mangel av minnelig overenskomst ved skjønn av den myndighet og på den måte som Kongen bestemmer. Hvis intet annet blir bestemt, holdes skjønnet etter skjønnslovens regler, på landet som lensmannsskjønn.

Kongen kan bestemme at erstatning for visse slags ytelser ikke skal fastsettes ved skjønn, men betales etter takster som Kongen fastsetter. Slike takster kan fastsettes for hele riket eller for deler av det.

Avståingen kan kreves gjennomført straks selv om erstatningen ikke er betalt eller fastsatt.

§ 17. Kongen kan gi regler om utbetaling av erstatning etter §§ 15—16. Slike regler kan gis med virkning også for avståinger som allerede har funnet sted.

Hvis intet annet blir bestemt, forfaller erstatningen til betaling så snart tingen er tatt i besittelse og erstatningen fastsatt. Skal erstatning for en løpende ytelse betales som periodisk avgift, forfaller første termin på det tidspunkt som er nevnt i første punktum.

Kap. VI. Forskjellige bestemmelser.

§ 18. Kongen kan gi nærmere forskrifter og treffe andre nødvendige tiltak til gjennomføring av bestemmelsene i denne lov.

Myndighet etter loven kan delegeres til andre i den utstrekning det anses nødvendig for at lovens formål kan oppnås.

§ 19. Den som unnlater å etterkomme krav om avståing etter kap. V eller motsetter seg eller søker å hindre at slik avståing blir gjennomført, straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 år.

På samme måte straffes den som overtrer bestemmelser som er utferdiget med hjemmel i denne lovs §§ 3 og 5 og inneholder trusel om straff, eller medvirker til slik overtredelse, hvis ikke forholdet rammes av et strengere straffebud. Er handlingen forøvet av uaktsomhet er straffen bøter eller fengsel inntil 1 år.

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser utferdiget med hjemmel i denne lovs § 18 første ledd eller medvirker til det, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder, hvis ikke forholdet rammes av et strengere straffebud.

Ting eller rettighet som har vært gjenstand for overtredelse av denne lov, kan ved dom inndras hos den skyldige eller den han har handlet på vegne av uten at straffesak behøver å være reist eller å kunne reises mot noen. I stedet for tingen eller rettigheten

kan deres verdi helt eller delvis inndras. Inndragning etter denne paragraf er ikke straff. 15. desbr. Nr. 7.

§ 20. I saker om forbrytelser mot § 19 første og annet ledd får regelen i straffeprosesslovens § 287 annet ledd anvendelse uten hensyn til om straffen er strengere enn der nevnt.

§ 21. Kongen kan bestemme at denne lov helt eller delvis skal gjelde på Svalbard.

§ 22. Denne lov trer i kraft straks og gjelder til 1. juli 1954.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 15. desember 1950.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

15. desbr. Nr. 8.
Lov om opphevelse av soknekommuner m. m. og om midlertidig adgang til soknevis valg av herredsstyremedlemmer.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 13. desember 1950 sålydende:

Kapitel 1.

Opphevelse av soknekommuner m. m. Soknekommunenenes aktiva og passiva.

§ 1.

Med virkning fra 1. juli 1951 oppheves de soknekommuner som er omhandlet i § 1, annet ledd, annet punktum, i lov av 10. juni 1938 om kommunestyre på landet.

Med virkning fra samme tidspunkt oppheves de særskilte forsorgsdistrikter eller forsorgskretser som består i henhold til § 50 i lov om forsorgsvesenet av 19. mai 1900 eller i henhold til lov av 17. mai 1904 om tillegg til lov om forsorgsvesenet, og de særskilte skolekommuner som består i henhold til § 72, post 1, første punktum, i lov av 16. juli 1936 om folkeskulen på landet.

§ 2.

Soknekommunenenes aktiva og passiva overtas fra 1. juli 1951 av vedkommende herredskommune.

Når det finnes rimelig, kan vedkommende departement etter søknad fra soknestyret og etter at herredsstyret og fylkesutvalget er gitt anledning til å uttale seg, bestemme at soknekommunenens midler

15. desbr. helt eller delvis skal avsettes til fond til bestemte formål innen

Nr. 8. slik bestemmelse er ikke til hinder for at herredsstyret senere gjør vedtak om å endre reglene for bruk av fondet, men vedtak om dette blir ikke gyldig, før det er godkjent av Kongen (jfr. § 60 i lov om kommunestyre på landet av 10. juni 1938).

Soknestyrets vedtak om slik søknad som nevnt i foregående ledd må være gjort innen 1. juli 1951 og skal snarest mulig sendes inn til departementet.

Kapitel 2.

Endringer i forskjellige lover.

§ 3.

I lov om lensmenns ansettelse av 30. juni 1884 oppheves § 2, annet punktum.

§ 4.

I lov om geistlige embetsmenns og klokkeres lønning av 14. juli 1897 gjøres det følgende endringer:

I §§ 12, 14, 15, 18, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 41, 44 og 45 byttes ordenet «sognestyre» og «sognekasse» om med «herredsstyre» og «herredskasse».

§ 24, første og annet ledd, skal lyde:

I de kommuner hvor det er flere sognemenigheter, kan Kongen, etter at kommunestyrets uttalelse er innhentet, treffe bestemmelse hvoretter kommunens samtlige sogn med hensyn til beregningen av de i nærværende lov omhandlede erstatninger til de geistlige tjenestemenn betraktes som en menighet, idet det i stedet for og på grunnlag av de nåværende sognevis beregnede målestokker for prestenes og klokkernes inntekter av kirkelige handlinger og av høytidsoffer fastsettes felles, for den hele kommune gjeldende målestokker for disse inntekter.

Av de på grunnlag av de nye felles målestokker utregnede kommunale erstatninger og av andre erstatninger og lønnstilskudd som påhviler kommunen etter denne lov bestemmer Kongen hva det skal tillegges de enkelte embeter og bestillinger. Likeledes kan Kongen bestemme at kommunens enkelte lønningsfond skal forenes til et felles lønningsfond for den hele kommune.

§ 24, tredje og fjerde ledd, oppheves.

§ 5.

I lov om kirker og kirkegårder av 3. august 1897 gjøres følgende endringer:

§ 1, tredje ledd, skal lyde:

Kongen kan etter at herredsstyret og de kirkelige myndigheter har hatt anledning til å uttale seg, beslutte at et kirkesogn skal

deles i to eller flere selvstendige kirkesogn. I et herred som omfatter 15. desbr.
to eller flere kirkesogn, kan Kongen endre de innbyrdes grenser Nr. 8.
mellom kirkesognene og treffe bestemmelse om sammenslutning av
kirkesogn etter at herredsstyret og de kirkelige myndigheter har hatt
anledning til å uttale seg.

Fjerde ledd skal lyde:

«Kongen kan etter at herredsstyret og de kirkelige myndigheter
har hatt anledning til å uttale seg, beslutte endring av navn og
kirkesogn.»

Det nåværende fjerde ledd blir femte ledd.

I §§ 2, 3, 6, 7, 12, 15, 17, 28, 39, 46, 48, 49 og 53 byttes ordene
«sognestyre» og «sognekasse» om med «herredsstyre» og «herreds-
kasse». I de tilfeller hvor det i disse bestemmelser brukes uttrykkene
«sogne- eller kommunestyret» går ordene «sogne- eller» ut.

I § 1, siste ledd, og § 34, annet ledd, erstattes ordet «sogne-
kommuner» med «herreder».

§ 6.

I lov om forsorgsvesenet av 19. mai 1900 oppheves § 50. Videre
oppheves lov av 17. mai 1904 om tillegg til lov om forsorgsvesenet.

§ 7.

I skattelov for landet av 18. august 1911 oppheves § 18, nest
siste ledd, § 34, § 68, annet ledd, § 70, tredje ledd, annet punktum,
§ 71, første ledd, annet punktum, og § 133.

§ 8.

I lov om veivesenet av 21. juni 1912 oppheves § 5, § 46, fjerde
ledd, og § 48.

§ 9.

I lov om tvungen avståelse av bruksrett til husrom av 25. mai
1917 gjøres følgende endringer:

I § 8 går ordene «eller sognestyre», «eller sogn», «i tilfælde»
og «eller sognet» ut.

§ 10.

I lov om menighetsråd og menighetsmøter av 3. desember 1920
gjøres følgende endringer:

I § 10, annet ledd, byttes ordet «sogne-» om med ordet «herreds-».
I siste ledd går parentesene ut. I § 23 går ordene «sogne- eller» ut.

§ 11.

I lov om kommunevalg av 10. juli 1925 gjøres følgende endringer:

§ 2 skal lyde slik:

Manntall over dem som har stemmerett etter § 1, føres på
landet for hvert herred av lensmannen, hvis ikke formannskapet med

15. desbr. samtykke av fylkesmannen bestemmer at en annen skal være manntallsfører. I byene føres manntallet av den som formannskapet bestemmer.

Er et herred delt i eller mellom flere lensmannsdistrikter, skal særskilt manntall føres for hver del, når lensmannen er manntallsfører.

Vedkommende departement gir de forskrifter som trenges om innretningen av manntallet.

§ 3, tredje ledd, oppheves.

I § 4, annet ledd, går ordene «eller sognestyret når et herred er delt i flere sogn», ut. § 4, tredje ledd, oppheves.

I § 5 utgår ordene «eller sognestyret», ordene «for adgangen til å kreve sig innført efter § 3, siste ledd», og ordene «kravet eller».

§ 6 skal lyde slik:

Når manntallet er utlagt, kan ingen føres inn uten efter kjennelse (§ 8):

a) i henhold til klage som er kommet inn i tide (§ 7), eller

b) på grunn av oppdaget feil.

Den samme regel gjelder for utslettelse av manntallet og for tilføielse og strykning av anmerkning om suspensjon. Valgstyret kan også uten klage avsi kjennelse om dette når stemmerettsvilkårene er forandret for nogen.

§ 8, annet ledd, oppheves.

§ 11, første ledd, skal lyde slik:

Valgstyret består av manntallsføreren (manntallsførerne) og formannskapet.

I § 11, annet ledd, første punktum, byttes ordet «sogn» om med ordet «kommuner», og i samme ledds annet punktum ordet «sogn» med «kommune».

§ 12, fjerde ledd, skal lyde slik:

Bestemmelser om og i tilfelle når et herred kan deles i to eller flere valgsogn, og de regler som da skal gjelde for valget, gis i tilfelle ved særskilt lov.

I § 14, post 2, § 16, første ledd, og § 18, første ledd, går ordene «eller sognet» ut.

I § 20, bokstav b, utgår ordene «eller sogne-» og ordene «eller sognet».

I § 22, post 4, annet ledd, går ordene «eller sitt sogn» ut.

I § 22, post 5, utgår ordene «eller det sogn» og ordene «eller sogn».

I § 22, post 7, utgår ordene «eller sognet» og ordene «eller sitt sogn».

I § 22 b, postene 1 og 3, går ordene «(det sogn)» ut.

I § 27, annet ledd, går ordene «eller sognet» ut.

15. desbr.

I § 29, post 5, går ordene «eller sogn» ut.

Nr. 8.

I § 31, første ledd, går ordene «eller sognet» ut.

I § 40, første ledd, går ordene «eller sogn» ut.

§ 12.

I lov om skogvern av 12. februar 1932 gjøres følgende endringer:

§ 2, tredje ledd, oppheves.

I § 3, annet ledd, går ordene «eller sogn» ut.

I §§ 30 og 39 går ordene «og sogn» ut og i § 31 går parentesene ut.

I overskriften til kapitel V går «og sogn» ut.

§ 13.

I lov om klokkeres ansettelse og plikter av 16. juli 1936 gjøres følgende endring:

I § 1, annet ledd, går parentesen ut.

§ 14.

I lov om folkeskulen på landet av 16. juli 1936 skal § 72, post 1, 2 og 3 lyde:

1. To eller flere herad kan med samtykkje av Kongen vera ein skulekommune, som i så fall skal bera den skyldnaden og dei utgiftene som elles fell på heradet.
2. Der det er meir enn eit herad i ein skulekommune, skal denne skipnaden stå ved lag til Kongen fastset noko anna. Kvart ein-skilt heradstyre har rett til å ta upp spursmålet om å avskipa hopehavet. Før saka vert avgjort, skal dei andre heradstyra få høve til å segja meininga si.
3. Der det er meir enn eit prestegjeld i same skulekommune, kan Kongen gjeve slike serfyresegner som han finn tjenlege, um korleis kyrkje-embetsmennene skal vera med i dei gjeremåla som kjem skulestellet ved.

§ 15.

I lov om kommunestyre på landet av 10. juni 1938 gjøres følgende endringer:

I § 1, første ledd, går ordet «sognekommuner» ut. I annet ledd går annet punktum ut. I fjerde ledd utgår ordene «— og sogne» ordene «og — hvis det gjelder sognekommuner — sognestyrene», ordet «henholdsvis» og ordene «eller sognestyre». I femte ledd går ordene «— og sogne» ut. I sjette ledd utgår ordene «— og sogne» og ordene «eller sognestyre».

I § 4, første ledd, går siste punktum ut. I annet ledd går ordene «— eller sogne» ut. Paragrafens tredje ledd skal lyde slik:

Bestemmelser om fordeling av herredsstyrets medlemstall på deler av herredet gis i tilfelle ved særskilt lov.

15. desbr. § 5, fjerde ledd, oppheves.
- Nr. 8. I § 6, første ledd, utgår ordene «i herred som omfatter ett sogn». Paragrafens annet og tredje ledd oppheves.
- I § 8, første ledd, går ordene «eller sognestyret» ut.
- I § 10, første ledd, går ordene «eller sognestyret» ut.
- I kapitel 2 skal kapiteloverskriften være: Formene for herredsstyrets og formannskapets virksomhet.
- § 19 oppheves.
- I § 20, første og tredje ledd, går ordene «og sognestyret» og «og sognestyrets» ut, og kommaene foran ordene «formannskapet» og «formannskapets» byttes om med «og». I paragrafens fjerde ledd går ordene «— og sogne» ut.
- I kapitel 3 skal kapiteloverskriften være: Herredsstyrets og formannskapets virkeområde.
- § 25 oppheves.
- I § 26 går ordet «sognestyre» ut.
- I § 33 går ordene «og sognestyret» ut, og kommaet foran ordet «formannskapet» byttes om med «og».
- I § 36, første ledd, går ordene «og sognestyret» ut, og kommaet foran ordet «formannskapet» byttes om med «og».
- I § 37, første ledd, går ordet «sognestyret» ut. I annet ledd går ordene «og sognestyrets» ut.
- I § 41 går ordet «sognestyrets» ut.
- I § 45 går ordene «og sognestyret» ut.
- I kapitel 6 skal kapiteloverskriften være: Særskilte bestemmelser om medlemmer av herredsstyret og formannskapet m. v.
- I § 48, første ledd, går ordet «sognestyret» ut.
- I kapitel 7 skal kapiteloverskriften være: Herredskommunenes økonomiske forvaltning.
- § 51, fjerde ledd, oppheves. I paragrafens syvende ledd går ordet «(sognestyret)» ut.
- I kapitel 8 skal kapiteloverskriften være: Statens alminnelige tilsyn med herredskommunenes forvaltning.
- I § 60 går ordet «sognestyret» ut.
- I § 61, første ledd, utgår ordene «eller sognestyret» og ordene «— og sogne». I fjerde ledd utgår ordene «eller i tilfelle sognestyret».
- I § 62 går ordene «eller sognestyret» ut.
- I kapitel 9 skal kapiteloverskriften være: Statens skjerpede tilsyn med herredskommunenes forvaltning.
- § 63, annet ledd, oppheves.
- I § 93 går ordene «eller sognestyret» ut, og kommaet foran ordet «herredsstyret» byttes om med ordet «eller».
- I § 94 utgår ordene «— og sogne» og «eller sogne», og kommaet foran ordet «herreds —» byttes om med ordet «eller».

§ 16.

15. desbr.

I lov om kommunestyre i byene av 10. juni 1938 gjøres følgende endring:

Nr. 8.

I § 73 går ordene «eller sogne-» ut, og kommaet foran «herredsstyret» byttes om med «eller».

§ 17.

I lov om Noregs Småbruk- og Bustadbank av 30. oktober 1947 oppheves § 9, første ledd, siste punktum.

Kapitel 3.

Om soknevide valg.

§ 18.

Et soknestyre kan innen 1. februar 1951 søke fylkestinget om samtykke til at innbyggerne innen det nåværende sokns grenser ved de to førstkommende alminnelige kommunevalg og ved mulige utfyllingsvalg i de to førstkommende kommunevalgperioder velger egne representanter i herredsstyret. Fylkestinget avgjør søknaden etter at vedkommende herredsstyre er gitt anledning til å uttale seg. Søknaden kan innvilges bare når særlige geografiske forhold i vedkommende herred taler for det.

Blir søknaden innvilget, skal området innen det nåværende sokns grenser og herredets område for øvrig utgjøre særskilte valgsokn i forhold til reglene i dette kapitel.

Når fylkestinget innvilger søknad som nevnt foran, fordeler det med virkning for de to førstkommende kommunevalgperioder tallet på herredsstyrets medlemmer på valgsoknene i herredet. Fordelingen skal skje vesentlig etter folketallet. Fylkestinget kan foreta ny fordeling med virkning for kommunevalgperioden 1955—58, når herredsstyret eller et flertall av et valgsokns representanter i herredsstyret søker om det.

Ved endring i den kommunale inndeling avgjør Kongen etter at vedkommende herredsstyrer eller herredsstyre er gitt anledning til å uttale seg, hvilke virkninger endringen skal ha for bestående valgsokninndeling.

§ 19.

Valg av et valgsokns representanter i herredsstyret skjer etter de regler som er gitt i lov om kommunevalg av 10. juli 1925, så fremt annet ikke følger av bestemmelsene nedenfor.

1. Manntall over dem som har stemmerett etter kommunevalglovens § 1 føres særskilt for hvert valgsokn. Formannskapet kan med samtykke av fylkesmannen bestemme at det skal være særskilt manntallsfører for hvert valgsokn.

15. desbr.
Nr. 8.

Er et valgsohn delt i eller mellom flere lensmannsdistrikter, skal særskilt manntall føres for hver del, når lensmannen er manntallsfører.

2. Enhver stemmeberettiget føres inn i manntallet for det valgsohn hvor han bodde den 1. august i valgåret. En stemmeberettiget som mellom 1. august og valgdagen flytter fra et valgsohn til et annet i samme herred, føres inn i manntallet for det valgsohn han er flyttet til, når han innen kl. 8 kvelden før det møte som er nevnt i kommunevalglovens § 8 setter fram krav om det for valgstyret, eller når valgstyret vet om flytningen. Men vedtak om innføring må bare gjøres dersom valgstyret har visshet for at vedkommende fyller stemmerettsvilkårene, og at det kan få gitt melding om innføringen til valgstyret i det valgsohn han er flyttet fra, før valgting der holdes. Vedtaket skal i begge tilfelle gjøres ved kjennelse. Blir en stemmeberettiget ført inn i manntallet uten å ha krevet det, skal valgstyret underrette ham.

3. Det velges særskilt manntallsnemnd for hvert valgsohn. Manntallsnemnda skal bestå av manntallsføreren og minst 2 andre som valgsohnets representanter i herredsstyret velger blant de formenn som er bosatt i valgsohnet. Er det ikke bosatt så mange formenn i valgsohnet som det skal velges medlemmer, velges de manglende blant valgsohnets representanter i herredsstyret. Ordføreren kaller inn til møte til valg av medlemmene av nemnda.

I det tilfelle som er nevnt i post 1, annet ledd, skal hver av manntallsførerne delta i nemnda for sitt distrikt.

4. Valgsohnets representanter i herredsstyret bestemmer på hvilke steder manntallet skal legges ut.

I manntallsførerenes kunngjøring om utleggingen av manntallet, jfr. kommunevalglovens § 5, skal det også gjøres rede for adgangen til å kreve seg innført etter post 2 og for stedet hvor og dagen og klokkeslettet når kravet senest må være kommet inn.

5. Innføring i manntallet etter at dette er utlagt, kan etter kjennelse skje — foruten i de tilfelle som er nevnt i kommunevalglovens § 6 — også i henhold til reglene i post 2. Det samme gjelder sletting av manntallet.

Manntallsføreren kan uten kjennelse stryke av manntallet den som er innført i manntallet for et annet valgsohn etter reglene under post 2, når melding fra vedkommende valgstyre kommer etter det møte som er nevnt i kommunevalglovens § 8.

6. Det skal være et valgstyre for hvert valgsoKn. Dette består av 15. desbr. manntallsføreren (manntallsførerne) og de formenn som er bosatt i valgsoKn. Er det ikke bosatt minst 3 formenn i valgsoKn, velges de manglende av og blant valgsoKnets representanter i herredsstyret. Ordføreren kaller i tilfelle inn til møte til slikt valg. Nr. 8.
- Er manntallsføreren distrikt delt i eller mellom flere valgsoKn, bestemmer han med fylkesmannens samtykke i hvilken utstrekning han skal delta i de forskjellige valgstyrene. Fylkesmannen kan oppnevne en settemanntallsfører til å gjøre tjeneste i valgsoKn, hvor den sedvanlige manntallsfører ikke selv kan være til stede.
7. De valglistene som blir oppslått etter reglene i kommunevalglovens § 14, post 2, skal i overskriften nevne valgsoKnets navn.
8. De gjøremål som etter kommunevalglovens § 20 b er lagt til herredsstyret, utføres av valgsoKnets representanter i herredsstyret. Fylkesmannen kan oppnevne inntil 2 særskilte stemmemottakere i hvert valgsoKn.
9. Kommunevalglovens § 22, post 4, annet ledd, post 5, annet ledd, og post 7, annet og tredje ledd, gjelder tilsvarende når en velger avgir forhåndsstemme utenfor sitt valgsoKn. Foregår stemmegivningen i det valgsoKn hvor velgeren er manntallsført, gjelder kommunevalglovens § 22, post 5, første ledd, og post 7, første ledd, tilsvarende.
10. Manntallspass som nevnt i kommunevalglovens § 22 b, post 1, utferdiges av manntallsføreren i det valgsoKn velgeren er bosatt i. Ved bokføring etter bestemmelsen i kommunevalglovens § 22 b, post 3, føres ikke inn den kommune velgeren tilhører, men det valgsoKn han tilhører.
11. Foregår stemmegivningen på valgtinget på flere steder i valgsoKn, gjelder kommunevalglovens § 27, annet ledd, tilsvarende.
12. Overskriften på trykt stemmeseddel behøver ikke å inneholde valgsoKn og heller ikke gi opplysninger som det etter kommunevalglovens § 29, post 5, er unødvendig å ta med.
13. For stemmemottakerne i valgsoKn gjelder kommunevalglovens § 31 tilsvarende.
14. Klager i anledning av valget og forberedelsen av det (kommunevalglovens § 40, første ledd), kan inngis til departementet av enhver stemmeberettiget i vedkommende valgsoKn samt av fylkesmannen.

15. desbr.
Nr. 8.

Kapitel 4.

Lovens ikrafttreden m. m.

§ 20.

Bestemmelsene i §§ 1, 2 og 18 trer i kraft straks.

Bestemmelsene i § 11 om endringer i lov om kommunevalg av 10. juli 1925 §§ 2, 12, 20, bokstav b, 22, postene 4, 5 og 7, 22 b, postene 1 og 3 og bestemmelsene i § 19, postene 1, 6 og 9—11 trer i kraft fra og med 1. mai 1951.

De øvrige bestemmelser trer i kraft fra og med 1. juli 1951.

Skal det i tiden inntil 31. desember 1951 foretas nytt valgopp-gjør etter § 47 i lov om kommunevalg av 10. juli 1925 eller ekstraordinært valg etter samme lovs § 48, foretas oppgjøret etter valget etter samme regler som gjaldt ved kommunevalgene 1947.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 15. desember 1950.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

15. desbr.
Nr. 9.

Lov om endringer i lov om drift av apotek av 4. august 1909 (adgang til å opprette sykehusapotek m. v.).

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 13. desember 1950 sålydende:

I.

I lov om drift av apotek av 4. august 1909 skal følgende bestemmelser lyde:

§ 1, nytt annet ledd.

Denne bestemmelse er ikke til hinder for at Statens Institutt for Folkehelse og liknende godkjente laboratorier og institutter får tillatelse til å selge sera og vaksiner etter nærmere regler som gis av Kongen eller den han gir fullmakt.

§ 2. Kongen bestemmer om apotek skal opprettes eller nedlegges. For avgjørelsen treffes, skal kommunestyret på stedet gis høve til å uttale seg.

Apotek blir å opprette hvor det er påkrevet av hensyn til almenhetens tarv.

Må en regne med at apoteket ikke vil gi innehaveren et rimelig 15. desbr.
utkomme, kan Kongen ved opprettelsen eller ved senere ledighet Nr. 9.
gi tilsagn om at det i § 8 nevnte fond på nærmere fastsatte vil-
kår skal yte nødvendig tilskudd til driften i de første 5 år. Som
vilkår kan kreves at vedkommende kommune eller kommuner for-
plikter seg til å gi tilsvarende støtte i form av fritt hus eller på
annen måte.

Apotek kan opprettes som selvstendig apotek, som filialapo-
tek (§ 6), eller som sykehusapotek (§ 7).

Departementet bestemmer, etterat uttalelse fra kommunestyret
er innhentet, hvor apoteket skal ligge innenfor det område som er
fastsatt ved opprettelsen. Apotek må ikke flyttes uten departemen-
tets tillatelse.

§ 4. Til å drive apotek kreves bevilling meddelt av Kongen.

Apotekere og apotekbestyrere har med hensyn til driften av
apotek å rette seg etter de bestemmelser som fastsettes i denne
lov eller som i henhold til denne gis av Kongen eller den har gir
fullmakt.

Apotekere og apotekbestyrere er i strafferettslig henseende like-
stilt med offentlige tjenestemenn.

§ 5. For å få bevilling som apoteker må søkeren godtgjøre at
han etter bestått apotekereksamen har tjenestgjort i 5 år på norsk
apotek, og framlegge pålitelige vitnemål om at han fører en heder-
lig vandel, er vederheftig, og kan skaffe de nødvendige midler for
å overta og drive apoteket, og på forlangende legeattest om sin helse.

§ 7. Bevilling til å drive sykehusapotek kan gis til by-, herreds-
eller fylkeskommuner. Sykehusapotek kan også opprettes og drives av
staten.

Sykehusapotek skal forestås av en sykehusapoteker som fyller
kravene i § 5 om tjenestetid og vandel. Han tilsettes av departe-
mentet, etter at den som har bevillingen har uttalt seg. Hans lønns-
og arbeidsvilkår og instruks skal være godkjent av departementet.

Sykehusapotek skal levere legemidler m. v. til de medisinal-
anstalter og offentlige institusjoner som departementet bestemmer.
Med departementets samtykke kan levering også skje til personalet
på vedkommende medisinal-anstalter, og til syke som er under
behandling der. Varer som sykehusapoteket selv har tilvirket, kan
det også selge til andre apotek.

Annet salg eller levering enn det som er nevnt i tredje ledd,
har sykehusapoteket ikke adgang til. Når særlige forhold gjør det
ønskelig kan likevel Kongen på nærmere vilkår tillate salg til almen-
heten.

Departementet kan gi nærmere regler om sykehusapoteks inn-

Denne lov trer i kraft fra 1. januar 1951.

15. desbr. redning, utstyr, varebeholdning og drift, herunder også om prisbe-
Nr. 9. regning og leveringsvilkår.

For øvrig gjelder for sykehusapotek og sykehusapotekere samme regler som for andre apotek og apotekere, i den utstrekning de er anvendelige.

§ 8. Den som har fått bevilling til å drive apotek, skal til statskassen betale en avgift som fastsettes av Stortinget for hvert år.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og oppkreving og om kontrollen hermed gis av Kongen eller den han gir fullmakt.

Når det gjelder inndrivelse av og fortrinsrett for apotekavgiften, får de regler som gjelder for formues- og inntektsskatten til staten tilsvarende anvendelse.

Avgiftsløpene går til et fond som brukes etter nærmere bestemmelse av Stortinget.

§ 9. Den, som får bevilling til å drive apotek, er forpliktet til å sikre sin hustru enkepensjon på den måte, som av Kongen bestemmes.

Når en apoteker dør, skal hans bo ha rett og plikt til å fortsette driften av apoteket i 6 måneder ved bestyrer som er godkjent av departementet og fyller kravene i § 5 om tjenestetid ogandel. I særlige tilfelle kan departementet fravike bestemmelsen om 5 års tjenestetid for bestyreren.

Skulle ny apoteker enda ikke kunne tiltre, plikter boet på departementets forlangende å fortsette driften inntil 1 år etter at bevilling er meddelt den nye apoteker.

§ 10. Når en apoteker dør, kan departementet etter søknad gi den gjenlevende ektefelle eller boet tillatelse til på nærmere fastsatte vilkår å fortsette driften av apoteket i inntil 5 år fra den tid da apoteket ble overtatt eller om overtagelse ikke har funnet sted fra den tid da bevillingen ble gitt. Gjelder det et nyopprettet apotek, kan tillatelsen gis for inntil 10 år fra den tid apoteket ble åpnet eller bevillingen gitt.

Apoteket skal i tilfelle forestås av en bestyrer som er godkjent av departementet og fyller kravene i § 5 om tjenestetid ogandel.

§ 12, siste ledd.

Blir en apoteker ved sykdom av lengere varighet eller på grunn av høy alder uskikket til selv å forestå apotekets drift, kan han pålegges å holde bestyrer som er godkjent av departementet og fyller kravene i § 5 om tjenestetid ogandel. Departementet kan tilsette bestyrer for apotekerens regning, dersom han ikke retter seg etter pålegget innen en frist som departementet setter.

§ 14. Departementet kan for hvert apotek fastsette det minste antall farmasøyter med godkjent utdanning, apoteket skal ha. 15. desbr. Nr. 9.

Departementet kan gi nærmere regler om hvilke arbeider som kan overlates til personale som ikke har godkjent farmasøytisk utdanning. Slikt personale skal ikke betroes å tilberede sterkt virkende legemidler på egen hånd.

Kongen kan bestemme hva som skal ansees som godkjent farmasøytisk utdanning.

§ 16, siste punktum.

Dette kan likeledes gi alminnelige bestemmelser om apotekenes lokaler, innredning, utstyr og drift.

§ 19. Alle apotek skal holde tilstrekkelig varebeholdning i forhold til arten og omfanget av deres omsetning.

Selvstendige apotek skal alltid ha beholdning av de stoffer som er ført opp i den gjeldende farmakope, og av andre legemidler som jevnlig forskrives av leger, tannleger eller veterinærer på stedet. Kongen eller den han gir fullmakt, kan pålegge apotek å forhandle og ha beholdning av andre medisinske varer.

Når lege, tannlege eller veterinær til medisinsk bruk forskriver varer som apoteket ikke har, skal apotekeren på forlangende straks ta skritt til å skaffe dem så hurtig som mulig.

Legemidlene blir alltid å levere nøyaktig etter resept eller rekvisisjon og å tilberede overensstemmende med den gjeldende farmakope eller andre forskrifter som er gitt, for så vidt ikke den rekvirerende lege for enkelte tilfelle måtte forlange en annen tilberedning.

For øvrig har apotekeren med hensyn til tilvirkning, oppbevaring, behandling og utlevering av legemidler og gifter og med hensyn til den pris, som herfor kan beregnes, å rette seg etter de bestemmelser, som gis av Kongen eller den han gir fullmakt.

Hvis der etter offentlig foranstaltning blir opprettet et sentraldepot for apotekenes forsyning med legemidler, skal enhver apoteker være forpliktet til alene fra dette å innkjøpe de legemidler, som depotet forhandler.

§ 20. En apoteker er forpliktet til i de ekspedisjons- og vakt-tider som departementet fastsetter å la ekspedere de forlangte legemidler og forbindelsessaker m. v. så hurtig som mulig.

Departementet kan gi nærmere forskrifter herom, derunder også bestemme at visse varer ikke kan kreves ekspedert utenfor den vanlige ekspedisjonstid.

II.

Denne lov trer i kraft fra 1. januar 1951.

15. desbr. Fra samme tid oppheves lov av 18. juni 1884 om Farmaceuters
Nr. 9. Uddannelse m. v.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 15. desember 1950.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

15. desbr. Lov om pensjonsordning for stortingsrepresentanter.
Nr. 10.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 13. desember 1950 sålydende:

§ 1. Stortingsrepresentanter og deres etterlatte har rett til pensjon etter reglene i denne lov. Som stortingsrepresentant forstås i denne lov også varamann for stortingsrepresentant.

§ 2. Rett til alderspensjon har den som har deltatt i minst 8 ordentlige Storting og i hvert av dem har tjenestegjort i minst 6 måneder, eller hele samlingstiden om denne er kortere. Det gjøres ikke fradrag for fravær på grunn av sykdom eller offentlig oppdrag og heller ikke for annet fravær inntil en måned i samlingstiden.

Som pensjongivende regnes også funksjonstid for lovens ikrafttreden og den tid stortingsrepresentanten måtte ha vært medlem av Regjeringen.

Pensjonsalderen er 65 år.

Alderspensjon kan ikke ytes så lenge pensjonssøkeren er medlem av Stortinget eller Regjeringen eller er tilsatt i offentlig eller kommunal tjeneste i hovedstilling.

§ 3. Årspensjonen er kr. 300 for hvert ordentlig Storting vedkommende har deltatt i, jfr. § 2, 1. og 2. ledd.

Alderspensjon regnes ikke for deltakelse i mer enn 20 ordentlige Storting i alt.

For pensjonist som forsørger barn som nevnt i § 4 økes alderspensjonen for hvert barn med 10 pst. av pensjonen.

§ 4. For rett til enke- og barnpensjon etter denne lov gjelder bestemmelsene i lov om Statens Pensjonskasse av 28. juli 1949, kap. 7, §§ 32—40 på tilsvarende måte.

§ 5. Styret kan på søknad tilstå invalidepensjon til den som på grunn av sykdom eller skade må slutte som stortingsrepresentant.

Pensjonen fastsettes under omsyn til invaliditetens størrelse, søkerens forsørgingsplikt og hans behov for pensjon. 15. desbr. Nr. 10.

§ 6. Pensjon etter denne lov settes ned med det som vedkommende har rett til av ulykkestrygd (Rikstrygdeverket) og krigspensjonering for skade som er påført ham.

Har vedkommende rett til pensjon av annen pensjonsordning, settes pensjonen etter denne lov ned med det beløp som summen av de to pensjonene overstiger maksimumspensjonen i Statens Pensjonskasse.

§ 7. Til dekning av utgiftene etter denne lov og til administrasjonen bevilger Stortinget hvert år de nødvendige midler.

§ 8. Pensjonsordningen administreres av et styre på 5 medlemmer som med varamenn velges av og blant Stortingets medlemmer på første Storting etter nytt valg for 4 år om gangen. Første gang blir valget å foreta for tiden 1. januar 1951 til valgperiodens utgang. Formannen velges av Stortinget.

Styret legger innen kalenderårets utgang fram melding og regnskap for hvert budsjettår for Stortingets presidentskap.

§ 9. Pensjon utbetales etterskottvis hver måned. Terminbeløp avrundes opp til nærmeste hele krone.

§ 10. Rettigheter etter denne lov kan endres, innskrenkes eller oppheves ved senere lov.

§ 11. Stortingsrepresentanter har rett til alderspensjon etter denne lov selv om deres funksjonstid er utløpet ved lovens ikrafttreden og de har deltatt i minst 6 ordentlige Storting og i hvert av dem har tjenstgjort i minst 6 måneder eller hele samlingstiden om denne er kortere (jfr. § 2, 1. ledd).

Når særlige grunner foreligger kan styret bevilge hel eller delvis pensjon etter reglene i denne lov til etterlatte etter slike stortingsrepresentanter.

§ 12. De bestemmelser om dyrtidstillegg som til enhver tid gjelder i Statens Pensjonskasse skal gjelde tilsvarende for pensjoner etter denne lov.

§ 13. Denne lov trer i kraft 1. januar 1951.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 15. desember 1950.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

22. desbr. **Lov om endringer i bestemmelsene om bededagen.**
Nr. 1.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 8. desember 1950 sålydende:

De kongelige forordninger av 27. mars 1686 og 11. april 1702 og patent av 10. april 1731 om en alminnelig bededag endres slik at bededagen fra og med 1951 legges til søndagen før alle helgens søndag.

Lov om endring i bestemmelsene om bededagen av 28. mai 1915 oppheves.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 22. desember 1950.

HAAKON

(L. S.)

Lars Evensen

Leif Østern

22. desbr. **Lov om jordskifte o. a.**

Nr. 2.

VI HAAKON, Noregs Konge, gjer kunnigst:

at Oss er fyrelagt vedtak frå Stortinget av 13. desember 1950 som lyder so:

Kapitel 1.

Vilkåra for jordskifte.

§ 1. Eigedomar som ligg i hopehav, kan leggjast under jordskifte etter denne lova.

§ 2. Det blir rekna som hopehav:

1. når grunnen ligg i sameige mellom bruk,
2. når bruk som har sitt eller sine serskilde stykke, ligg slik om eller til kvarandre at ikkje kvart bruk kan nytte eller frede sitt på tenleg måte utan for stor tyngsle (ulaglege eigedoms-tilhøve).

§ 3. Jordskifte kan ikkje fremjast:

1. for eigedomar som ligg i by, ut over det jordskifteretten meiner er turvande av omsyn til jordbruk eller skogbruk,
2. når det vil vere utleg eller meir til ulempe enn til gagn,
3. når bruksordning i samsvar med reglane i kapitel 12 vil vere like så tenleg,

4. når det gjeld sameige i fjellstrok som for storparten ligg over barskoggrensa, dersom ikkje jordskifteretten samrøystes finn at jordskifte vil vere meir tenleg enn bruksordning etter kapi- 22 desbr. Nr. 2.
tel 12,

5. når det ikkje kan gjennomførast på tenleg måte utan samtidig utflytting som retten etter reglane i § 57 ikkje kan gi påbod om.

§ 4. Det som tidlegare har vore under offentleg jordskifte, kan ikkje takast opp til ny jordskiftetørehaving før 20 år etter førre skiftet var slutt, og berre dersom tilhøva er sers ulaglege.

Det same gjeld om jordskifte er nekta av materielle grunnar. Er desse grunnane seinare bortfalne, kan jordskifte fremjast utan omsyn til 20 års fristen dersom jordskifteretten samrøystes finn at dei nye tilhøva gir grunn til det.

Inndraging under jordskifte etter reglane i §§ 16, 25 og 26 kan skje utan omsyn til det som er fastsett i fyrste og andre leden i denne paragrafen.

Vedtak tekne på jordskifte med heimel i §§ 35, 36 og 37 i denne lova eller tilsvarande paragrafar i lov om utskifting frå 13. mars 1882, kan 20 år etter at jordskiftet er slutta, takast opp til ny førehaving for jordskifterett.

§ 5. Rett til å krevje jordskifte har eigar av serskilt skyldsett bruk.

Rett til å krevje eller fullføre jordskifte kan ein ikkje skrive frå seg. Avtale som jordskifteretten meiner er komen i stand for å hindre eit fullstendig eller tenleg jordskifte, treng han ikkje ta omsyn til.

§ 6. Bruk som er skyldsette kvar for seg og i dei siste 20 åra på same eigarhand har vore brukt under eitt som jordbruk eller skogbruk, kan i spørsmål om hopehav etter § 2 reknast som eit bruk slik at eigaren kan krevje jordskifte endå om bruka kvart for seg ikkje ligg i noko hopehav med andre bruk. Vilåret er likevel at tilhøva er sers ulaglege og at jordskifteretten samrøystes finn at skifte kan gjennomførast utan noko større ulempe for andre bruk.

Kapitel 2.

Jordskiftedomstolane.

§ 7. Kongen deler inn riket i jordskiftedøme for jordskifteoverrettane, og i jordskiftesokner for jordskifterettane.

I kvart jordskiftedøme skal det vere ein jordskifteoverdomar, og i kvar jordskiftesokn ein jordskiftedomar. Når sakmengda krev det, kan det tilsetjast jordskiftedomarar utan fast tenestekrins,

22. desbr. og det kan nemnast opp ein jordskiftedomar til å styre einskild
Nr. 2. sak.

Jordskiftelandmålar kan tilsetjast i jordskiftedøme eller -sokn så langt arbeidstilhøva gjer det turvande. Jordskiftelandmålarane kan ikkje styre saker eller vere med på vedtak i retts- eller skjønsspørsmål, men utanom det skal dei på eige ansvar gjere det arbeidet som dei blir pålagde. Reglane om ugildskap for domarar i lov om domstolene frå 13. august 1915 kapitel 6 gjeld så langt dei høver.

Kongen tilset jordskifteoverdomarar og jordskiftedomarar. Vedkomande departement kan tilsetje slike tenestemenn for stuttare tid eller for einskild sak.

Departementet tilset jordskiftelandmålarar.

Tenestemenn som her er nemnde, må ha eksamen frå jordskifteavlinga på Noregs landbrukshøgskole.

§ 8. I kvart herad skal det vere eit selskilt utval av menn for jordskiftesaker. I utvalet skal det takast opp jord- og skogbrukskunnige menn. Jordskifteoverdomaren fastset kor mange menn det skal vere i utvalet for kvart herad. Utvalet kjem i stand etter reglane i lov om domstolene frå 13. august 1915 om val av domsmenn, likevel så at ingen kan veljast som har fylt 65 år. Lagrettemenn og domsmenn er ikkje fritekne for val til jordskifteutvalet. Manntallsføraren sender liste over dei som er valde, til jordskifteoverdomaren.

§ 9. I den einskilde saka er jordskifteretten sammansett av ein jordskiftedomar som formann og 2 oppnemnde jordskiftemenn; og jordskifteoverretten av ein jordskifteoverdomar som formann og 4 oppnemnde jordskiftemenn.

Rettsformannen nemner opp mennene etter reglane i lov om skjøn, ekspropriationssaker og odelsløsning frå 1. juni 1917 §. 13, ubunden av heradsgrensene.

Så langt råd er, skal det nemnast opp menn som er serleg kunige i det som jordskiftet i hovudsaka gjeld. Til slike saker som er nemnde i § 4 fyrste leden og § 80, og til overjordskifte bør om mogleg nemnast opp menn som før har vore med på offentleg jordskifte.

Når nokon av dei oppnemnde mennene ikkje møter, eller ikkje kan gjere teneste, og heller ikkje nokon av dei oppnemnde varamennene kan kome til stades på rimeleg tid, kan rettsformannen nemne opp andre menn for møtet. I slike høve kan det takast menn som ikkje står i utvalet, om det er uråd på rimeleg tid å få tak i nokon som står der.

§ 10. Når sakmengda gir høve til det, kan jordskifteoverdomaren styre einskild jordskiftesak i fyrste instans. Overjordskifte i slik sak skal styrast av ein annan jordskifteoverdomar som departementet nemner opp.

§ 11. Fyrste gongen nokon gjer teneste som jordskiftemann skal 22. desbr. rettsformannen gjere han kjend med dei pliktene ein jordskiftemann har. Deretter skal jordskiftemannen i rettsboka gi lovnad om at han i denne saka og i alle framtidige saker vil gjere pliktene sine ærleg og med truskap. Nr. 2.

Kapitel 3.

Framgangsmåten med offentleg jordskifte.

§ 12. Krav om offentleg jordskifte set ein fram for jordskiftedomaren i den jordskiftesokna der hopehavet ligg. Kravet skal så vidt mogleg nemne dei bruka det gjeld, lotteigarar, bruksretts-havarar, grannar og andre som skiftet kjem ved, og kva ein ynskjer å skifte.

Krav om offentleg jordskifte kan takast tilbake, så lenge vedtak om å fremje skiftet ikkje er ført inn i rettsboka.

§ 13. Rettsformannen fastset kva tid saka skal førehavast på åstaden. Innkalling påførd namna på dei som er oppnemnde, skal han på ettervisleg måte gjere kjend for alle lotteigarar, bruksretts-havarar, grannar og andre som skiftet kjem ved, med varsel på minst 3 veker. Om nokon som skal ha varsel, er fråverande eller busett utanfor heradet, og tilhaldsstaden hans ikkje er kjend, eller om han er busett utanfor riket, kan varsel gjevast på siste kjende bustaden hans i riket, eller om denne staden ikkje er kjend, på åstaden.

Er hopehavet stort eller eigedoms- eller brukstilhøva ugreie, kan vedkomande departement gi løyve til at partane blir innkalla med lysing i «Norsk Lysingsblad» og i eitt eller fleire lokalblad og med oppslag. Varslet skal i slike tilfelle vere gitt 6 veker på førehand rekna frå den dagen kunngjeringa står i lysingsbladet.

§ 14. Jordskifteretten blir sett til fastsett tid og på fastsett stad. Fyrst avgjer retten om saka skal fremjast. Vedtak om dette skal grunngjevast. Saka kan fremjast endå om ein part ikkje møter, men er det ikkje gitt lovleg varsel, må det ikkje takast avgjerd i noko som gjeld hans interesser.

Vedtak om å fremje jordskifte kan gjerast om, dersom jordskifteretten samrøystes meiner at vilkåra for å gjennomføre skiftet ikkje lenger er til stades.

Saka skal så langt råd er, fremjast utan avbrot. Må ein setje ut saka på uviss tid, skal retten på staden gjere kjent kva innkallingsmåte som vil bli nytta når han vil kalle inn til nytt møte. Utan samtykke frå alle som saka kjem ved, må ikkje varselfristen setjast stuttare enn ei veke.

§ 15. Så snart retten gir dei høve til det, skal partane setje fram og grunngi krava sine, føre prov og gi dei opplysningane som

22. desbr. blir kravde. Retten kan setje ein frist for partane til å setje fram sine endelege krav.

§ 16. Jordskifteretten skal klårleggje grensene for skiftefeltet. Ulaglege grenser mot granneeigedom prøver retten å få regulert gjenom minneleg makeskifte. Når ein ikkje fram til slik semje, kan jordskifteretten regulere grensene på den måten han meiner det er mest tenleg for dei eigedomane det gjeld.

Retten må få grensene mellom eigedomane innbyrdes på det reine, og han må få klårlagt, så nøye som råd er, eigedomstilhøva og alle rettar og tyngsler som kviler på feltet.

Jordskifteretten kan, om det er turvande av omsyn til jordskiftet, fastsetje slike grenser som er nemnde i lov om vassdragene frå 15. mars 1940 §§ 2, 3 og 4.

§ 17. Tvist om grenser, eigedsrett, bruksrett eller anna slikt innan hopehavet eller med utanforståande skal jordskifteretten om det trengst av omsyn til jordskiftet, avgjere i orskurd. Orskurd skal grunningjevast. Retten bør fyrst prøve mekling i saka, og kan reise spørsmål om partane vil leggje tvisten under skilsdom. Retten skal seie frå om han meiner tvisten har større verd enn 500 kroner.

§ 18. Partar og vitne har plikt til å møte og forklare seg i samsvar med dei reglane som gjeld for hovudføreaving i herads- og byretten etter lov om rettergangsmåten for tvistemål frå 13. august 1915 kapitle 9 og 15. Spørsmålet om å nytte tvangsmiddel eller straff høyrer under dei vanlege domstolane.

§ 19. Skiftefeltet skal kartleggjast, om då ikkje jordskifteretten samrøystes finn det uturvande av di feltet er lite i vidd eller har lite verd etter vidda.

Den delen av skiftefeltet som går i byte, skal alltid boniterast. Lunnende skal verdsetjast serskilt, om dei ikkje er medrekna då grunnen vart bonitert.

Vedkomande departement gir nøgnare reglar om framgangsmåten med bonitering, om verdsetjing av bruksrettar og lunnende og om oppmåling og kartlegging.

§ 20. Når alt førebuande arbeid er gjort, skal jordskifteretten arbeide ut eit utkast til skifteplan som skal leggjast fram til drøfting med partane. Når så planen er brigda slik retten finn grunn til etter dei merknadene som blir gjorde, skal lotting haldast.

Når det gjeld bygrunn eller strok på landet der bygningslovene gjeld, skal jordskifteretten samrå seg med dei tenestmaktene som reguleringssakene ligg under, om skifteplanen og om vegar og vassavlaup. Blir ein ikkje einig, skal Kongen avgjere tvisten.

§ 21. Eit jordskifte kan sluttast for ein del av skiftefeltet, om jordskifteretten samrøystes finn at dette vil vere tenleg. Kvar del

av eit skifte som blir slutta for seg, blir rekna som ei serskild sak med omsyn til fullføring og rettsmiddel og ny jordskifteførehaving. 22. desbr. Nr. 2.

§ 22. Så snart saka er slutt, skal jordskiftet kunngjerast på åstaden eller i eit lokale som jordskifteretten fastset. Tida for kunngjeringa av jordskiftet skal gjerast kjend for partane på førehand, så langt det er høve til det.

§ 23. For den tid jordskiftet varer, kan jordskifteretten leggje slike band på lotteigarar og andre når det gjeld bruken av skiftefeltet, som retten finn turvande for gjennomføring av eit tenleg jordskifte.

Tap som kjem av dette, får ein vederlag for etter jordskifterettens skjøn. Vederlaget blir utlikna etter reglane i kapitel 10.

§ 24. Jordskiftesaker skal først inn i ei rettsbok som skal godkjennast på den måten vedkomande departement fastset. Vedkomande departementet kan gjere vedtak om at rettsboka skal først etter lausbladsystem.

Jordskifteoverdomaren kan fastsetje at det skal nyttast serskild rettsbok for einskild sak. I rettsboka skal alle endelege påstand, vedtak og avgjerder først inn. Vedkomande departement gir nøgnare reglar om føringa av rettsboka.

Så snart råd er etter at saka er slutt, skal rettsformannen ta eit rettkjent utdrag av rettsboka, der alt som har varande verde er medteke, og syte for at utdraget blir tinglyst. Etter tinglysinga skal utdraget saman med ein kopi av jordskiftekartet overgjevast til ein av lotteigarane til bruk for alle partane.

Kapitel 4.

Om avgrensing av skiftefeltet og om kor fullstendig jordskiftet skal vere.

§ 25. Skiftefeltet skal til vanleg avgrensast i samsvar med jordskiftekravet. Det kan setjast fram krav om utviding av skiftefeltet så lenge saksførehavinga står på.

Om jordskifteretten finn det turvande for å gjennomføre eit føremålstenleg jordskifte, kan han gjere vedtak om å gå utanom kravet og ta med attverande delar av bruka i skiftet, og like eins tilgrensande eigedomar som høyrer med til hopehavet.

§ 26. Når jordskifteretten samrøystes finn det turvande for gjennomføring av eit tenleg jordskifte, kan han ta med i skiftet eigedomar som ikkje ligg i noko hopehav, når dei grensar til hopehav som er under jordskifte.

Har eigedomen ikkje tidlegare høyrst saman med noko av dei

22. desbr. bruke som er under jordskifte, kan ein ikkje påleggje eigaren utflytting eller byte av våningshus eller av uthus på tunet.

§ 27. Jordskifteretten skal så langt han finn det tenleg løyse opp alt hopehav innan skiftefeltet og avløyse eller ordne bruksrettar etter reglane i kapitel 7.

Kan ikkje eit fullstendig jordskifte gjennomførast på tenleg måte, skal hopehavet likevel løysast opp så langt retten finn det føremålstenleg. Det kan t. d. gjennomførast på den måten at ein-skilde bruk blir skifte ut så langt det er råd utan skade for dei som blir liggjande att i hopehavet, eller på den måten at hopehavet blir delt i mindre hopehav.

Er utflyttingskostnaden til hinder for å få gjennomført jordskifte, så kan lotteigarar som vil ta på seg kostnaden ved eiga utflytting, krevje serskilt jordskifte, om retten finn at dette ikkje er til hinder for at resten av hopehavet blir skift i framtida.

§ 28. Foss eller nokon annan del av eit vassdrag som etter jordskifterettens skjøn er skikka til eit større vasskraftanlegg, skal takast unna jordskiftet saman med moglege demningar og leidningar og grunn som høyrer til.

Meiner retten at det dessutan vil bli bruk for grunn innan skiftefeltet til utbygging av vassdraget, skal slik grunn takast unna jordskiftet saman med vassfallet om det let seg gjere på tenleg måte.

Kapitel 5.

Skiftegrunnlaget.

§ 29. Sameige skal skiftast etter skatteskylda om ikkje noko anna tilmåttal er fastsett eller noko bruk har serrettar i sameiga. Det skal ikkje takast omsyn til avtak i skatteskylda.

Den skatteskylda som skal vere skiftegrunnlag, er den som galdt før lov frå 17. desember 1836. Dersom det for noko bruk ikkje finst slik skyld og jordskifteretten heller ikkje kan rekne seg til kor stor ho skulle ha vore, skifter han så langt råd er etter den gamle skatteskylda, og elles etter den skylda som galt då vedkomande bruk vart serskilt skyldlagt.

§ 30. Når det gjeld ulaglege eigedomstilhøve, skifter ein utan omsyn til skatteskyld, slik at kvart bruk får att tilsvarende det jordverdet som det gir frå seg. Men er alle lotteigarane samde om det, kan ein skifte på grunnlag av skylda i slike tilfelle og.

§ 31. Om eit eldre jordskifte blir avløyst av eit nytt, skal skiftet gjennomførast på grunnlag av eigedomshøva slik dei vart fastsette i det eldre skiftet.

Kapitel 6.

22. desbr.

Nr. 2.

Lotting og tilhøyrande føresegner.

§ 32. Kvart bruk skal leggjast ut så høveleg og samla som råd er. Innmarka og den dyrkande utmarka som fell på eit bruk, må ikkje leggjast ut i fleire teigar, utan det er naudsynleg.

§ 33. Om lotteigar som eig meir enn eitt serskilt skyldsett bruk, set fram krav om å få bruka utlagde slik at dei grensar til kvarandre, så bør retten ta omsyn til kravet så langt det kan gjerast utan skade for dei andre lotteigarane.

I samband med jordskifte kan formannen i jordskifteretten gi slike attestar som dei lov om skylddeling m. v. frå 20. august 1909 § 23 nemner.

§ 34. Alle grenser skal merkjast opp med varige og tydelege merke, som boltar eller innhogne krossar i berg eller store steinar, eller nedsette merkesteinar med vitnesteinar. I kvar grenseline skal det til vanleg vere minst 3 merke.

Grenselinene skal skrivast nøye opp. Såleis skal det nemnast kva lei dei går, og så langt råd er, kor langt det er mellom grensemerka. Blir kart oppteke, skal grensemerka setjast av på det.

Vedkomande departement kan gi nøgnare føresegner om grensemerking.

§ 35. Turvande vegar skal leggjast ut og skriftleg forklaring gjevast om kor dei går. Retten skal gi føresegner om bruken og om opparbeiding og vedlikehald av vegane.

Er det turvande av omsyn til jordskiftet kan jordskifteretten halde skjøn etter lov om veivæsenet frå 21. juni 1912 kapitla XII og XIII, jfr. § 63, endå om det gjeld eigedomar som ikkje kjem inn under jordskiftet.

Likeeins kan jordskifteretten om det er turvande, halde skjøn etter lov om anlag av taugbaner og løipestrenger frå 14. juni 1912 § 8.

§ 36. Er det vassjuk, dyrkande mark innan skiftefeltet, skal jordskifteretten syte for utstikking av turvande grøfter og gi føresegner om opparbeiding og vedlikehald, dersom det trengst av omsyn til jordskiftet.

Jordskifteretten skal og gi turvande føresegner om bruken av vatn og vassdrag og om vassleidningar og kloakkleidningar.

Jordskifteretten kan i denne samanheng halde turvande skjøn etter lov om vassdragene frå 15. mars 1940 §§ 15, 19, 20, 23, 27, 28, 34, 38, 46 og 112 punkt 1, endå om det gjeld eigedomar som ikkje går inn under jordskiftet.

22. desbr. § 37. Jordskifteretten gir føresegner om gjerdeplikt og deling av
Nr. 2. gjerdetyngsler innan skiftetfeltet og mot granneigedom.

Gjerdeplikta skal fastsetjast i samsvar med gjeldande lovreglar.

Gjerdetyngslene vert delte etter fritt skjøn, men så langt det synest rimeleg, på det grunnlag som rådde for delinga av gjerdetyngslene mellom lotteigarane og mellom lotteigarane og grannar. Så langt det let seg gjere, skal kvar lotteigar gjerde berre for eige bruk og i samanhengande strekning.

Blir nokon som gir frå seg gjerde til annan lotteigar eller granne pålagd gjerdeplikt der det ikkje er gjerde eller er dårlegare gjerde enn han gir frå seg, skal han ha godtgjersle fastsett av jordskifteretten.

§ 38. Blir dyrka jord skift mot udyrka jord eller jord som ikkje er så godt dyrka, kan mellomlaget setjast i pengar, jord eller anna, så som arbeidshjelp, gjødsel eller mellombels bruksrett til jord. Blir mellomlaget sett til anna enn jord, skal pengeverdet alltid nemnast.

Jord må ikkje nyttast til vederlag på slik måte at framgangsvilkåra for noko bruk minkar monaleg.

Er det løyvt pengar til det, kan vedkomande departement gi tilskot av statskassa til å reie ut dyrkingsvederlag for jord som går i byte mellom lotteigarane etter vedtak av jordskifteretten i medhald av reglane i denne paragrafen eller §§ 42 og 88.

§ 39. Blir fri lott skift mot ein lott som det ligg bruksrett på, bør vederlaget ikkje setjast i anna enn ein auka lott dersom bruksretten er alltidvarande og denne vederlagsmåten er tenleg etter tilhøva.

§ 40. Jordskifteretten fastset utjamningsmåten i samband med overføring av standskog. Jord må ikkje nyttast til vederlag utan når det er sers vanskeleg å nytte annan utjamningsmåte.

Blir åverking nytta, skal jordskifteretten syte for utblinking av dei trea som skal hoggast.

§ 41. Jordskifteretten fastset utjamningsmåten i samband med overføring av brenntorv. Retten kan ikkje gi påbod om at nokon skal gi frå seg meir brenntorv enn han får att, dersom skilnaden har noko avgjerande å seie for bruket hans.

I samband med jordskifte kan jordskifteretten gi slikt samtykke som nemnt i lov om vern mot jordøydelegging frå 18. mars 1949 § 1 siste leden.

§ 42. Er det innlagt noko av udyrka sameigemark der det har vorte ruddt og dyrka eller utført skog- eller beitekultur utan at det er heimel for å godkjenne innlegget, kan jordskifteretten om det synest rimeleg, leggje stykket til vedkomande eigedom mot

at dei andre får tilsvarande udyrka stykke av utmarka. Let dette seg ikkje gjere, kan retten gi eigaren vederlag for dei kulturarbeid som er gjorde. 22. desbr. Nr. 2.

§ 43. Der det er fare for elvebrot, skred, sandfok eller anna slikt, skal jordskifteretten, om det ikkje er mogleg å ta omsyn til det i sjølve utlegget, fastsetje turvande førebyggingsarbeid eller andre tryggingstiltak og gi føresegner om korleis kostnadene med arbeidet og vedlikehaldet skal delast. Er det ikkje teke omsyn til faren i sjølve utlegget, skal retten gi føresegner for det tilfelle at det blir skade, og fyrst og fremst om korleis skaden skal delast.

Er ikkje anna fastsett og kan ikkje partane bli samde, kan den som lid skade, krevje hjelp av jordskifteretten til å få jamna ut skaden i samhøve med føresegner gjevne etter denne paragrafen. For slik sak gjeld dei same reglane som for jordskifte, så langt dei høver.

§ 44. Jordskifteretten skal setje fristar for overtaking av lottene og elles om det trengst for gjennomføring av avgjerder som er tekne.

Utan samtykke frå alle som er med i skiftet, må det ikkje setjast stuttare frist enn 2 månader rekna frå den dag skiftet blir slutta.

Etter søknad kan jordskiftoverdomaren gi utsetjing med å gjennomføre husflytting eller andre tiltak, dersom det blir ført prov for at det er uråd å gjennomføre tiltaket til fastsett tid, og at vedkomande sjølv ikkje er skuld i dette eller har herredøme over det. Vil utsetjinga vere til skade for nokon av dei andre partane, skal jordskifteoverdomaren fastsetje vederlaget for skaden.

§ 45. For tida frå jordskiftet blir slutta til det er sett i verk, kan jordskifteretten leggje slike band på lotteigarar og andre når det gjeld bruken i skiftefeltet, som retten meiner er turvande for å hindre at føresetnadene for skiftet blir skipla.

Brot på føresegner gjevne i samhøve med denne paragrafen eller paragraf 23 blir straffa med bøter. Det offentlege påtalar ikkje slike brot utan etter krav frå vedkomande jordskiftedomar eller nokon skadelidande part.

Kapitel 7.

Om brukarar og andre bruksrettshavarar i samband med jordskifte.

§ 46. Har jordskifte noko å seie for leigar eller annan som har liknande rett til serskilt skyldsett bruk, så skal jordskifteretten ordne høvet mellom han og eigaren om det trengst.

§ 47. Husmenn og andre som festar ikkje serskilt skyldsett stykke av eit bruk, skal vere urørde for si brukstid dersom dette let

22. desbr. seg gjere utan større ulempe for jordskiftet. I anna fall kan retten
Nr. 2. regulere eller flytte stykket.

Kjem heile stykket eller noko av det til å liggje innanfor grensene til eit anna bruk, skal husmann eller festar framleis svare under den gamle jorddroten mot at eigaren til det andre bruket får saksnadsvederlag for stykket, dersom det ikkje er råd å få i stand ein annan og tenlegare skipnad med samtykke frå alle som saka kjem ved.

Må ein husmann eller festar gi frå seg jord, skal han alltid få jord i staden, dersom han ikkje sjølv går med på å ta anna vederlag.

Meiner retten at det er turvande å flytte hus, skal han syte for at dette blir gjort slik at brukaren er tent med det.

Kjem eit stykke som det ikkje bur folk på, og som blir brukt av føderådsfolk e. l., til å liggje inn i lotten til eit anna bruk, bør retten så langt råd er, byte det mot eit stykke i lotten til det bruket som stykket høyrer til.

§ 48. Bruksrettar av det slaget som § 89 nemner, bør retten av eige tiltak avløyse, om vilkåra etter §§ 91 fyrste leden og 92 er til stades. § 95 gjeld på tilsvarende måte.

§ 49. Dersom vilkåra for avløysing etter § 48 ikkje er til stades eller det gjeld andre bruksrettar enn dei som der er nemnde, skal jordskifteretten ordne tilhøva mellom eigar og bruksrettshavar og mellom bruksrettshavarar innbyrdes så langt det er tenleg. Mellom anna kan retten avgrense feltet for utøving av ein bruksrett, gi føresegner om bruksmåten og flytte bruksretten frå ein stad til ein annan eller frå ein lott til ein annan lott. Ordninga må ikkje føre til at innhaldet av retten minkar i verde, eller at bruken av retten i merkande mon blir tyngre for bruksrettshavaren eller meir tyngjande for eigaren.

§ 50. Kan den hindring mot eit tenleg jordskifte som ligg i ein bruksrett, ikkje rydjast unna gjennom avløysing etter § 48 eller ordning etter § 49, så kan jordskifteretten likevel avløyse bruksretten om det let seg gjere på føremålstenleg måte utan skade for nokon part. Avløysingsmåten blir fastsett av retten, etter fritt skjøn, til jord, pengar eller andre verde.

Kapitel 8.

Utflytting o. a.

§ 51. Jordskifteretten kan gi påbod om utflytting om han meiner dette er eit vilkår for eit godt og gagnleg jordskifte. Likeeins kan retten fastsetje at sæter skal flyttast dersom han meiner det er turvande av omsyn til ei tenleg beiteordning.

§ 52. I spørsmål om kven som skal flytte ut, skal jordskifte- 22. desbr.
retten så langt det høver med eit tenleg jordskifte, ta omsyn til Nr. 2.
avtale mellom partane, og elles til kven som har mest og best dyrka
mark innmed tunet, eller som har dei beste bygningane eller andre
anlegg, slik at den som det har, helst får bli verande. Er det ikkje
nokon større skilnad i så måte, skal flyttingskostnadene vere av-
gjeranda.

Retten kan setje forbod mot å føre opp att husa innafor ein
fastsatt minstefråstand frå granneteig.

§ 53. Jordskifteretten kan gi påbod om å byte bygningar, an-
legg til vassforsyning, kraftoverføring og liknande, om ein dermed i
nokon mon kan spare flyttingskostnader.

Påbod om byte kan berre gjelde bygningar eller anlegg som
har same føremål, og er noko så nær like store og like brukande,
og må ikkje føre med seg noko større ulempe for nokon av eigarane.

Våningshus som har serleg personleg verde for eigaren, som til
dømes av slektskjensle o. l., kan ein ikkje påleggje eigaren å byte.
Gjeld det andre hus på tunet, som har slikt verde for eigaren, må
vedtaket frå retten om byte vere samrøystes.

§ 54. Jordskifteretten kan gjere vedtak om at vassleidningar,
damanlegg, kraftleidningar og liknande og småhus som t. d. utløer,
blir overførde mot pengevederlag, dersom slik overføring synest ten-
leg for dei partane det gjeld.

§ 55. Jordskifteretten skal taksera kostnadene med utflytting
og fastsetje mellomlaget eller vederlaget for byte eller overføring
som nemnt i §§ 53 og 54. Her skal og medreknast utgifter til
å skaffe utflyttaren vassforsyning, gardsveg, kraftleidning o. l. om
lag svarande til det han hadde før; og vederlag for å vere utan
hus i flyttingstida. Kostnadene skal reknast ut i pengar, men om
retten meiner det er grunn til det, kan han alternativt fastsetje
utreislene til arbeid, vyrke eller anna verde.

§ 56. Flyttingskostnadene skal retten etter skjon skifte mel-
lom partane i samsvar med reglane om korleis jordskiftekostnadene
skal skiftast.

Den delen av mellomlaget eller vederlaget for byte eller over-
føring av hus eller anlegg i samhøve med §§ 53 og 54 som retten
ikkje finn det rimeleg at vedkomande lotteigar sjølv må bere heilt
ut, skal skiftast på same måten.

§ 57. Det kan ikkje påleggjast noko bruk større utreisler
til utflytting og byte eller overføring av hus eller anlegg enn Kon-
gen fastset for bruk med slik skyld.

Er det frå eit bruk utskilt nokon part som det ikkje kan legg-
jast utflyttingsutreisler på, kan jordskifteretten når han meiner det

22. desbr. er rimeleg, leggje skylda åt utskilt bruk heilt eller delvis til hovud-
 Nr. 2. bruket når utflyttingsuttreislene skal reknast ut.

Vil ikkje nokon av partane ta på seg den delen av uttreislene som ikkje kan påleggjast noko bruk, og kan dei ikkje greie uttreislene på annan måte heller, kan ikkje retten gi påbod om utflytting.

§ 58. Er det løyvd pengar til det, kan vedkomande departement gi tilskot av statskassa til utflytting. Når det skal avgjerast om utflyttingstilskot skal gjevast, kor stort det skal vere og korleis det skal bytast, skal departementet ta omsyn til kor store utflyttingskostnadene er, og til kåra og stoda elles hos vedkomande lott-eigar, om det då ikkje i sjølve løyvinga er fastsett andre vilkår for utdelinga.

Kapitel 9.

Om anke og gjennomsyn.

§ 59. Over jordskifte og dei einskilde avgjerdene som er tekne i samband med jordskifte, kan det ankast.

Anke over avgjerd i tvist om grenser, eigedomsrett, bruksrett eller anna slikt går til lagmannsrett. Det same gjeld anke over avgjerd i spørsmål om avvising av andre enn materielle grunnar og andre tilfelle av anke over saksføreavinga. I alle andre høve går anken til jordskifteoverrett.

Anke over orskurd etter § 17 kan ikkje fremjast om han ikkje gjeld større verde enn 500 kroner. Den føreseigna jordskifteretten i samsvar med § 17 har gitt om verdet av det som tvisten gjeld, er bindande for lagmannsretten, om han ikkje meiner det er openbert at verdsetjinga er urett.

Lagmannsretten kan avgjere at anke som gjeld saksføreavinga kan fremjast etter reglane for kjæremålssaker etter lov om rettergangsmåten for tvistemål frå 13. august 1915.

§ 60. Det er ikkje høve til å anke før jordskiftet er slutt. Dette gjeld likevel ikkje for granne eller nokon som ikkje er godkjend korkje som lotteigar eller bruksrettshavar, om dei vil anke over orskurd etter § 17.

Om jordskifteretten meiner det vil vere tenleg, kan han gjere vedtak om at orskurd etter § 17 og avgjerd som gjeld saksføreavinga, skal stillast til påanking straks. Slikt vedtak må takast inn i orskurden eller avgjerda.

§ 61. Ankefristen er to månader rekna frå den tid jordskiftet er slutt. Er det etter § 60 høve til anke før jordskiftet er slutt, blir fristen rekna frå den tid vedkomande part har fått tilseiing om avgjerda. Er det anka til lagmannsrett, blir fristen for anke til jordskifteoverrett rekna frå tilseiinga av den endelege avgjerda i den første ankesaka.

Anke skal gjevast inn til den jordskifteretten som har teke den avgjerda som blir påanka. Rettsformannen skal sende saka til anke- domstolen og snarast råd gjere alle interesserte partar kjende med at saka er påanka.

22. desbr.
Nr. 2.

§ 62. Er det anka i rett tid, må slutting eller iverksetjing av jordskiftet stå ut så lenge.

Overjordskifte kan ikkje fremjast så lenge anke til lagmanns- retten ikkje er endeleg avgjort.

§ 63. Så snart råd er, etter at ankesaka er endeleg avgjort, skal jordskifteretten, om avgjerda gjer det turvande, halde fram med eller ta opp att og gjere om skiftet på grunnlag av den endelege avgjerda.

Når eit jordskifte som er slutta, blir oppatteke, skal innkal- lingsfristen vere minst tre veker.

§ 64. Er ikkje noko anna fastsett i avgjerd som går ut på stadfesting av jordskifte, skal dei fristane som er fastsette i jord- skiftet reknast frå fyrste årsdagen for slutting av jordskiftet etter at avgjerda er kunngjort.

§ 65. For overjordskifte gjeld same reglane som for jordskifte, så langt dei høver, men om lova krev at eit vedtak i jordskifteretten skal vere samrøystes, trengst det likevel berre vanleg fleirtal i jord- skifteoverretten til stadfesting av eit slikt vedtak. På overjordskifte kan det setjast stuttare fristar enn fastsett i § 44. Brigde i jord- skifte skal grunngjevast.

Den jordskiftedomaren som har styrt jordskiftet, har plikt til å møte fram til overjordskiftet etter innkalling frå jordskifte- overretten. Han skal stå til teneste med opplysningar så lenge jord- skifteoverretten finn det turvande.

§ 66. Anke til jordskifteoverretten kan kallast tilbake når det gjeld ankepost som ikkje er avgjort. Gjeld det ankepost som er avgjort, kan anken kallast tilbake om alle som saka gjeld, sam- tykkjer.

Blir anken kalla tilbake før ankefristen er ute, får han ikkje noko å seie for dei føresegnene jordskiftet har om iverksetjing og fristar. Blir anken kalla tilbake etter at ankefristen er ute, skal jordskifteoverretten brigde fristane om det trengst. Er retten ikkje sett, høyrer denne avgjerda under jordskifteoverdomaren.

§ 67. Når saksførehavinga tar til, skal jordskifteoverretten gi ankeparten pålegg om å seie greitt frå kva for postar han ankar på. Så langt råd er, bør ankepostane gå fram av sjølv ankefråsegna.

Jordskifteoverretten skal frå fyrsten berre granske dei anke- postane som er framsette. Syner det seg då at anken er grunnlaus eller berre kan føre til brigde som det etter måten ikkje kan leggjast nemnande vekt på, skal jordskiftet stadfestast. Syner det seg at

22. desbr. anken må føre til brigde i jordskiftet, så skal retten gi partane
 Nr. 2. melding om dette. Vil brigdet valde tap for nokon part, kan han
 krevje granskinga utvida så langt det trengst til å avgjere om ikkje
 jordskiftet på andre punkt bør brigdast til bate for han. I så fall
 skal jordskifteoverretten granske jordskiftet så langt han finn det
 turvande. Brigde i jordskiftet som dette fører med seg, kan gjen-
 nomførast, endå om ankeparten i det heile ikkje blir så godt faren
 som han var etter jordskiftet.

§ 68. Kjem det opp tvist om grenser, eigedomsrett, bruksrett
 eller anna slikt, og tvisten ikke var framme eller avgjerd på jordskif-
 tet, skal jordskifteoverretten avgjere tvisten etter reglane i § 17.

Ugildar jordskifteoverretten ei avgjerd som nektar å fremje
 jordskifte, kan saka visast heim att til ny førehaving i jordskifte-
 retten, om dette synest mest tenleg.

§ 69. Overjordskifte kan det ikkje ankast over utan at det
 gjeld avgjerd i tvist etter § 68 fyrste leden, jfr. § 17, eller saksføre-
 havinga. I slikt høve går anken til lagmannsrett etter dei reglane
 som gjeld for anke over jordskifte.

§ 70. Part som meiner at det på jordskiftet er gjort noko rangt
 med omsyn til kart, utrekningar eller målingsarbeid, kan krevje gjen-
 nomsyn innan 2 månader frå skiftet vart slutta.

Kravet skal sendast til jordskifteoverdomaren som skal syte for
 at gjennomsynet blir gjort.

Viser gjennomsynet lyte som har hatt merkande innverknad
 på skiftet, skal jordskifteoverdomaren setje ein frist for jordskifte-
 retten til å rette feilen og gjere om skiftet i den mon som rettinga
 gjer turvande.

Er jordskifte innanke for jordskifteoverretten, skal han gjere
 dei brigde som retting av tekniske feil fører med seg. Klage over
 slike feil kan og førast fram på overjordskifte og om jordskifteover-
 retten kjem over slike feil, skal jordskifteoverretten rette feilen,
 om han har noko vidare å seie.

Fører gjennomsynet til at jordskiftet blir brigda, skal alle
 partar som dette kan ha noko å seie for, få tilseing om avgjerda
 og dei skal ha høve til å anke i den mon brigdet har hatt noko å
 seie for jordskiftet. Fristen er to månader frå den tid vedkomande
 har fått tilseing.

Kapitel 10.

Om jordskiftekostnadene.

§ 71. Partane reier ut jordskiftekostnadene så nær som løn og
 skyss- og kostpengar til tenestemennene.

§ 72. Er jordskiftekravet heilt grunnlaust eller blir det kalla 22. desbr. tilbake, eller fører formfeil som rekvirenten har skulda for, til at Nr. 2. saka blir nekta fremjing, må rekvirenten bere kostnadene sjølv.

Den som krev overjordskifte, må bere kostnadene med det om det ikkje fører med seg eit monaleg brigde i jordskiftet.

Er anke til jordskifteoverretten grunnlaus, kan retten påleggje rekvirenten sakskostnader til det offentlege med opp til 500 kroner.

§ 73. Kostnader som ikkje rekvirenten etter § 72 må bere åleine, skal skiftast mellom lotteigarane etter slike retningsliner:

- a. Grunnlaget skal til vanleg vere det jordverdet som bruka har fått utlagt etter boniteringsutrekningane.
- b. Utgift som omsynet berre til einskilt bruk eller einskild lott-eigar har valda, kan leggjast på vedkomande åleine. Har det gått med tid til ein tvist som har lite eller ikkje noko å seie for andre bruk, kan ein auke kostnadene for dei bruka tvisten gjeld. Det same gjeld kostnader som kjem av at krav eller opplysningar er sette fram for seint.
- c. Det kan takast omsyn til om eit bruk har hatt større eller mindre føremon av jordskiftet.
- d. Bruk som ikkje ligg i hopehav, men berre er teke med i skiftet i samhøve med § 26, kan ikkje påleggjast jordskiftekostnad, utan i dei høve som er nemnde i § 75.

§ 74. Leigar eller annan som har liknande rett til serskilt skyldsett bruk, har plikt til å gi eigaren vederlag for jordskifte-kostnader og andre utreisler som skiftet fører med seg, t. d. dyrkings-vederlag, utlegg til gjerde, utflyttingstilskot og anna. Jordskifteret-ten fastset den summen brukaren skal svare etter eit overslag over alle dei kostnadene skiftet vil føre med seg for eigaren. Her skal ikkje takast med utreisler som eigaren har teke på seg ut over det han er pliktig til etter lova, eller som åtferda hans på skiftet er skuld i. Summen med tre prosent årleg rente skal betalast av på 40 år med like stor part kvart år.

Har skiftet noko å seie for annan bruksrettshavar, kan det leggjast på han ein part av kostnadene etter dei føremonene han har av skiftet. § 73 b skal gjelde for bruksrettshavar og.

§ 75. Dersom grenseoppgang mot granneeigedom har ført med seg arbeid med merking og oppskrivning av grenser, oppmåling, regu-lering eller gjerdebyte og anna liknande, kan retten leggje ein høve-leg part av kostnadene på grannen, etter dei føremonene han har av det. Det same gjeld for eigedom som er teken med i skiftet i samhøve med § 26.

22. desbr. § 76. Den som har kravt gjennomsyn, må betale kostnadene med det, dersom ikkje gjennomsynet fører til noko brigde i jordskiftet. Er krav om gjennomsyn heilt grunnlaust, kan jordskifteoverdomaren dessutan påleggje rekvirenten sakskostnader til det offentlege med opp til 500 kroner.

Fører gjennomsynet til brigde i skiftet, som nemnt i § 70 tredje leden, skal det offentlege bære alle kostnadene. I dette tilfelle kan det offentlege søkje att kostnadene hos vedkomande tenestemann.

§ 77. Det kan krevjast at den som set fram krav om jordskifte, overjordskifte eller gjennomsyn, skal betale forskot eller gi trygd for dei kostnadene som etter eit førebels overslag vil falle på partane. Rekvirenten kan gjevast ein frist på opptil tre veker til dette. Held han ikkje fristen, blir det rekna jamgodt med at han har kalla kravet tilbake.

§ 78. Når vedtak om å fremje saka er ført inn i rettsboka, og retten i hovuddraga har fått på det reine kva interesser partane har i skiftet, kan han gi dei pålegg om å betale utgifter som vil kome på etter kvart, etter ei førebels utlikning.

Kostnader som er utlikna, dagfell til betaling 15 dagar etter at vedkomande er gjord kjend med utlikninga.

Av forskot kan det reknast rente som jordskifteretten fastset etter skjøn. Retten kan og gjere vedtak om at det skal svarast rente av andre krav som kjem av skiftet.

Fører overjordskiftet til brigde i jordskiftekostnadene, og dei alt er betalte, skal jordskifteoverretten gi turvande føresegner om attendebetaling.

Kapitel 11.

Minneleg jordskifte.

§ 79. Lotteigarane kan halde minneleg jordskifte, når dei alle er einige, og andre som skiftet kjem ved, samtykkjer.

Om minneleg jordskifte skal dei setje opp skriftleg dokument, og i det gjere nøye greie for dei eigedomane det gjeld, såleis om lægje, grenser, rettar og brukstyngsler. Utgreiing om grense mot granneeigedom må ikkje takast inn i dokumentet utan samtykke frå eigaren. Skiftedokumentet skal tinglysast; det skal ikkje svarast stempelavgift.

Skifter dei ikkje likt mot likt, men nokon gir frå seg meir av eigedom eller rettar i hopehavet enn han får tilbake av dette, blir det rekna som avhending, og lovreglane om skylddeling gjeld.

§ 80. Eit minneleg jordskifte har samme verknaden som eit offentleg, dersom jordskifteretten etter turvande gransking gir attest for at skiftet fyller krava til eit offentleg jordskifte.

Attesten skal først inn i jordskifterettsboka, påførest skifte- 22. desbr.
dokumentet og tinglysast. Nr. 2.

Er noko i skiftedokumentet uklårt eller ufullstendig, skal jordskiftedomaren hjelpe til med å rette det.

Med krav om slik attest går ein fram på same måten som med krav om offentleg jordskifte. Reglane i kapitel 10 om kostnadene gjeld på tilsvarende måte.

Avgjerd etter denne paragrafen er ikkje føremål for anke utan i det høve at attest blir nekta.

§ 81. Er det ikkje gjort krav om attest etter § 80, kan det krevjast offentleg jordskifte når 2 år er gått etter at det minnelege jordskiftet vart slutta. Er attesten nekta, og denne avgjerda ikkje blir anka på staden, kan ein straks krevje offentleg jordskifte. Blir offentleg jordskifte kravt på staden, kan skiftet fremjast straks med dei mennene som alt er oppnemnde, dersom alle partane er gjort kjende med at offentleg skifte kan fremjast.

§ 82. Jordskifte halde av ein jordskiftedomar med heimel i skiltdomsavtale, har same verknaden som offentleg jordskifte. Over slikt jordskifte kan det ikkje ankast. Kostnadene ved slik sak skal reiast ut som for offentleg jordskifte.

Kapitel 12.

Om bruksordning utanom jordskifte.

§ 83. Etter krav frå eigar eller nokon som har alltidvarande bruksrett, kan jordskifteretten i serskild ordningssak gi føresegner om bruken i hopehav og andre område der det er sambruk mellom eigedomar. Blir jordskifte eller serskild avløyising heilt ut eller i nokon mon nekta fremjing av materielle grunnar, så kan jordskifteretten av eige tiltak gjennomføre slik ordning.

Jordskifteretten kan og ordne beitetilhøva i stats- eller bygde-ålmønning dersom styret for ålmønningen fyrst har gjennomført beiteordning der, og nokon beiterettshavar som denne ordninga kjem ved, har kravt saka inn for jordskifteretten innan 6 månader.

§ 84. Ordning av sambruk kan gjennomførast på den måte og i den mon jordskifteretten tykkjer det vil vere mest tenleg og samhøveleg med rimeleg omsyn til einskild manns gagn. Gjeld eit krav om ordning berre noko av eit område, kan jordskifteretten ta med så mykje av feltet omkring som trengst til å gjennomføre ei ordning som er tenleg for alle dei bruka det gjeld.

§ 85. Føresegner om sambruk kan mellom anna gå ut på:
a. å fastsetje grenser mellom hamnelag og gi påbod om at grensene skal ha tydelege merke, gjere slutt på sambeite mellom hamnelag og skipe nye lag. Det kan gjerast vedtak om kva

2. desbr.
Nr. 2.

slag og kor mange husdyr kvar part kan sleppe på beite i eit område eller nokon del av området, og om beitetida.

b. å leggje ut tenlege kulturbeitefelt til bruk for einskild part eller til sams bruk for fleire mot avkorting i beitebruken i resten av området. Det kan fastsetjast turvande reglar om opparbeiding av kulturbeite og om vedlikehaldet i framtida.

c. å leggje ned sæter som det ikkje blir bruk for etter ordninga og å flytte sæter. Slåtteng kan avløysast eller flyttast, om det trengst for å få ei tenleg ordning og føremonene er store samanlikna med dei ulempene slåtteigaren får av det.

d. å avgrense eller setje heilt forbod mot beiting i visse område av omsyn til oppaling eller oppattynging av skog eller til skogkultur i det heile.

e. å regulere åverkinga i skog og torvmyr.

f. å fastsetje fisketider, fangstmåtar, reiskapar og anna som har med fisket å gjere, og å gi reglar om bruken av strandrettar.

§ 86. Jordskifteretten fastset korleis ein skal skaffe turvande midler til gjennomføring av ordninga. Kostnadene til anlegg og drift av kulturbeite kan skiftast mellom partane etter det gagn dei vil ha av ei slik ordning. Ordning med kulturbeite kan fastsetjast, endå om kostnadene vil bli større enn gagnet, dersom ein kan skaffe midlane på annan måte enn gjennom tvangsutlikning.

§ 87. Reglane om jordskifte skal på tilsvarende måte gjelde i ordningssaker, så langt dei høver. Sakskostnadene skal retten skifte mellom partane etter skjøn.

§ 88. Ordning som er gjennomført etter reglane i denne lova, kan ikkje prøvast på nytt før det er gått 20 år etter at den førre saka var slutt. Blir dei tilhøva som er lagde til grunn for ei ordning, skipla på avgjerande måte gjennom lov, t. d. slik at det blir sett forbod mot sume slag bruk eller gjort brigde i tidlegare reglar om bruk, kan ordninga prøvast på nytt før den tid. Det same gjeld om grunnlaget for ordninga elles blir skipla på avgjerande måte.

Når ei ordning blir prøvd på nytt, skal retten ikkje gjere større bridge i den tidlegare ordninga enn det som trengst for å få ei tenleg ordning. Må nokon gi frå seg noko han har hatt til bruk etter den førre ordninga bør han få ein rimeleg frist. Gjeld det avståing av kulturbeite, må fristen minst vere 2 år, om ikkje partane blir einige om noko anna. Påkostnad som måtte vere gjord vedkomande det stykket nokon må gi frå seg, kan retten etter skjøn fastsetje vederlag for, om dette synest rimeleg.

Kapitel 13.

22. desbr.

Nr. 2.

Om avløyasing av bruksrettar utanom jordskifte.

§ 89. Desse alltidvarande bruksrettane kan avløysast i serskild sak: Rett til beite og slått, til hogster og all annan åverknad i skog, til å ta brenntorv, strøytorg, lyng, mose, mold, leire, sand og stein, til båtopptrekk, båt- og bryggeplass, til naust- og sjøhustomt, tørke- og opplagsplass, garn- og nothengsplass, kvernfall og vasshjul med tilhøyrande oppdemnings- og vassleidningsrettar og ferksvassfiske med unnatak av laks- og sjøaurefiske.

§ 90. Både eigar og bruksrettshavar kan krevje avløyasing.

Bruksrett som ligg på meir enn eitt bruk, kan ein krevje å få avløyst under eitt, om dette synest vere vilkår for ei tenleg avløyasing.

§ 91. Avløyasing som vil vere utenleg eller til skade for nokon part, kan ikkje gjennomførast. Det same gjeld når ordning i samsvaret med reglane i kapitel 12 vil vere like så tenleg.

Er avløyasing nekta av materielle grunnar, eller er bruksretten pålagd eller halden ved lag på offentleg jordskifte, kan krav om avløyasing ikkje fremjast før 20 år etter avgjerda vart teken eller jordskiftet slutta.

§ 92. Vilkåret for avløyasing er til vanleg at det kan leggjast ut til bruksrettshavaren ein eigedomspart med eit verde som svarar til bruksretten, og som gir noko så nær like lagleg høve til ein bruk som settar same tarv som bruksretten. Vederlaget må likevel ikkje ha større verde for den eigedomen bruksretten ligg på, enn den verdauken det fører med seg for eigedomen å bli kvitt bruksretten.

Beiterett kan og løysast av med kulturbeite. Som vederlag for ein beiterett kan det ikkje mot protest frå skogeigaren, leggjast ut nokon skogpart som har meir verde for skogeigaren som vokstergunn for skog enn for bruksrettshavaren til dyrking eller beitekultur.

§ 93. Let det seg ikkje gjere å leggje ut ein eigedomspart som vederlag for bruksretten i samsvar med regelen i § 92, så kan avløyasing berre gjennomførast:

1. Etter krav frå eigaren:

a. om bruksretten kviler på dyrka jord og ikkje er umissande for bruksrettshavaren.

b. om bruksretten kviler på anna slags grunn når avløyasing tykkjest naudsynleg eller sers om å gjere for ei høveleg utnytting av grunnen (her medrekna dyrking, skogplanting og anna kultivering) eller for freding, og bruksretten ikkje er umissande for bruksrettshavaren.

22. desbr. 2. Etter krav frå bruksrettshavaren:

Nr. 2. om det tykkjest vere naudsynleg på grunn av urettvis åtferd frå eigaren si side å gå til avløyning for at ikkje bruksretten skal gå tapt.

Avløysingsmåten blir fastsett av jordskifteretten.

§ 94. Kan krav om avløyning av bruksrett ikkje gjennomførast på tenleg måte, utan ein må avløyse eller ordne heilt eller delvis andre bruksrettar, kan jordskifteretten avløyse eller ordne desse rettane, så langt det er turvande for å få gjennomført den avløyning som er kravd.

Kan avløyning ikkje gjennomførast utan jordskifte, skal avløyning nektast til jordskifte er kravt av grunneigar eller av Kongen, sjå § 106.

§ 95. Det kan leggjast ut sams vederlag for bruksrettar av same slag som blir avløyste samstundes, om dette tykkjest mest føremålstenleg. I slike høve gir jordskifteretten turvande føreseigner om sambruken.

Blir beiterett avløyst med kulturbeite, skal jordskifteretten taksera kostnadene med opparbeiding og inngjerding av stykket. Dei føremonene bruksrettshavaren har av å bli fri gjerdehald eller gjæting, skal kome til frådrag i kostnadene med inngjerding av kulturbeitet. Det eigaren skal ut med til opparbeiding og inngjerding kan fastsetjast til pengar, jord, standskog eller andre høvelege verde, eller på den måten at eigaren gjer i stand kulturbeitet slik jordskifteretten fastset. Om jordskifteretten finn det turvande, kan han gi føreseigner om korleis det fastsette vederlaget skal disponerast slik at ein har trygd for at kulturbeitet blir sett i stand. Den som får utlagt kulturbeite må sjølv halde det ved like.

Vederlaget for ein bruksrett kan leggjast ut frå anna bruk som høyrer til same eigar som det bruket retten kviler på, dersom eigaren krev det. Når bruksrett som kviler på meir enn eitt bruk, blir avløyst under eitt i samhøve med regelen i § 90 andre leden, kan vederlaget leggjast ut frå ein einskild eller berre nokre av dei eigedomane bruksretten kviler på. I desse høve skal jordskifteretten syte for turvande utjamning så verdetilhøvet mellom dei eigedomane det gjeld, ikkje blir skipla.

Avløyning kan gjennomførast endå om kostnadene for nokon part skulle bli større enn gagnet, dersom ein kan skaffe midlane på annan måte enn gjennom tvangsutlikning.

§ 96. Reglane om jordskifte skal på tilsvarande måte gjelde i avløysingsaker, så langt dei høver.

Kostnadene skal retten skifte mellom partane etter skjøn, men ta mest omsyn til dei føremonene avløysinga fører med seg.

Til rettleiing for jordskifteretten kan vedkomande departement 22. desbr. gi nærmare føreseger om framgangsmåten når det gjeld verdsetjing Nr. 2. av bruksrettar.

Kapitel 14.

Skylddeling og skyldsetjing.

§ 97. På bruk som ligg under offentlig jordskifte kan ingen andre enn jordskifteretten halde skylddeling utan samtykke frå retten.

Dei skylddelingane som offentlig jordskiftesak fører med seg, skal jordskifteretten alltid halde, såleis t. d. når nokon gir frå seg meir av eigedom eller rettar i hopehavet enn han får att av det, eller når bruksrett som ikkje er serskiilt skyldsett eller medrekna i skylda til den rådande eigedomen, blir avløyst med ein eigedomslott, eller når bruksrett som er medrekna i skylda til den rådande eigedomen, blir avløyst med verde som ikkje går inn under matrikuleringa.

§ 98. Blir det framsett krav om det, har jordskifteretten plikt til å halde skylddelingar som gjeld eigedomar som har vore under offentlig jordskifte mot betaling etter dei reglane som gjeld for jordskifte.

§ 99. For skylddelingar som jordskifteretten held, gjeld reglane i lov om skylddeling m. v. frå 20. august 1909 på tilsvarende måte, så langt dei høver. For anke gjeld same reglane som for jordskifte.

For føringa i rettsboka og tinglysing gjeld reglane i § 24 i denne lova. Gjeld det skylddeling som er halden i samband med jordskiftesak, kan ei førebels melding med oppgåve over gards- og bruksnummer, skyld og eigarar sendast til tinglysing straks.

Kapitel 15.

Grensegang.

§ 100. Eigar kan krevja at jordskifteretten i serskiilt grensegangssak skal klårleggje, merkje av og skrive opp eigedomsgrense og grense for alltidvarande bruksrett. Dette gjeld og slike grenser som er nemnde i lov om vassdragene frå 15. mars 1940 §§ 2, 3 og 4. Når det gjeld grense for alltidvarande bruksrett, kan også bruksretthavar krevje grensegang. Ulagleg grense prøver retten å få regulert gjennom minneleg makeskifte. Når ein ikkje fram til semje, kan jordskifteretten regulere grensa på den måten han meiner det er mest tenleg for dei eigedomane det gjeld.

22. desbr. Blir det i ei grensegangssak framsett krav om jordskifte eller
 Nr. 2. avløysing, og retten godtar kravet, kan slik sak fremjast med dei mennene som er oppnemnde til grensegangssaka. Det same gjeld om grensegang blir kravd på staden etter at krav om jordskifte eller avløysing er nekta. Reglane om jordskifte gjeld på tilsvarende måte i grensegangssaker, så langt dei høver. Kostnadene skifter retten etter skjon.

Kapitel 16.

Ymse føresegner.

§ 101. Pengevederlag for eigedom eller rett som det ligg hefte på eller som er kverrsett, må ikkje betalast ut utan at alle vedkomande samtykkjer. Jordskifteretten fastset framgangsmåten for utbetaling av utflyttingsvederlag i slike høve.

Den som skal reie ut pengane, kan betale dei til politimeisteren som straks og på best moglege vilkår skal setje pengane inn i godkjend sparebank, til det er avgjort kven som skal ha dei.

§ 102. Avgjerd teken på offentleg jordskifte, ordnings-, avløysings- eller grensegangs sak, er tvangsgrunnlag og kan, når avgjerda er endeleg, setjast i verk etter reglane om fullføring av orskurd.

Utreisle som i slik sak er lagd på eigar eller bruksrettshavar, får ved tinglysing panterett med same prioritet som skattar og andre offentlege avgifter på fast eigedom. Verknaden av tinglysinga fell bort, når det har gått 10 år frå tinglysinga og ny tinglysing ikkje er gjort før fristen gjekk ut.

§ 103. Skyldnad som ligg på ein eigedom for anlegg som er sett i verk med offentleg tilskot, som til dømes skogplantings-, lægings-, uttappings- eller førebyggingsarbeid, skal fylgje det grunnstykket skyldnaden har samanheng med, om dette let seg gjere utan avgjerande ulempe for det som er føremålet med jordskiftet. Det same skal gjelde skyldnad til å halde ved like andre anlegg, som til dømes gravplass.

Medan jordskifte står på, har vedkomande jordskiftedomar meldeplikt etter Lov om Fredning og Bevaring af Fortidslevninger frå 13. juli 1905, ved sida av eigar og brukar.

§ 104. Så langt det trengst av omsyn til den saka som er føre, kan jordskifteretten ta avgjerder som etter lov om skogvern frå 12. februar 1932 høyrer under skogoppsynet. Er det tale om større hogster eller hogster i vernskog eller utsett skog, skal skogoppsynet ha varsel og få høve til å seie si meining.

§ 105. Jordskifteretten kan søkje sakkunnig hjelp i serskilde 22. desbr. spørsmål når han finn det turvande. Nr. 2.

§ 106. Når det er naudsynleg av ålmenne omsyn, eller ein kan rekne med monaleg innsparing på jordskiftekostnader, kan Kongen, når vilkåra elles er til stades:

- a. krevje jordskifte av eigedomar, kven så eigaren er,
- b. krevje utviding av skiftefeltet for jordskifte som er kravt eller er i gang,
- c. krevje at to eller fleire jordskiftesaker blir samla i ei sak.

Er krav om jordskifte framsett i samsvar med reglane i fyrste leden, skal jordskifteretten fastsetje grensene for skiftefeltet på den måten som etter tilhøva best stettar dei interessene som er grunnlag for kravet.

Føresegnene i fyrste og andre leden skal og gjelde ordnings-, avløysings- og grensegangssaker. Når det gjeld spørsmål om vilkåra for avløysing, skal avløysingskrav etter denne paragrafen reknast like med krav frå eigaren.

Er det framsett krav i samhøve med denne paragrafen, skal vedkomande departement få varsel om saksføreavinga, og det kan gi møte i saka.

§ 107. Vedkomande departement kan gi nøgnare føresegner om jordskifteverket, fastsetje reglar for tjenestemennene og gi føresegner om visse arbeid og anna.

§ 108. Etternemnde føresegner i lov om rettergangsmåten for tvistemål frå 13. august 1915 skal gjelde på tilsvarende måte i jordskiftesaker, så langt dei høver: § 22, kapitel 3, §§ 43—51, 86, 87, 91, 97, kapitel 9, §§ 135, 142, 145, 155—158, 161, 163, heile andre delen og §§ 361, 369 og 467—471, jfr. 472.

§ 109. Denne lova tar til å gjelde frå den tid Kongen fastset. Lov om Udskiftning m. v. frå 13. mars 1882 held opp å gjelde frå same tid. Har saksføreavinga teke til før denne tid, skal likevel reglane i kapitla 3 og 12 i den gamle lova gjelde for saksføreavinga i vedkomande instans. Storskifte som det er gitt påbod om i samhøve med kapitel 17 i den gamle lova, skal halde fram etter dei reglane som galdt tidlegare.

Så lenge nytt utval ikkje er kome i stand i samsvar med reglane i § 8, kan jordskiftemenn nemnast opp frå det utvalet § 13 i den gamle lova gir føresegner om.

§ 110. Frå den tid denne lova tar til å gjelde, skal etternemnde føresegner i lov om domstolene frå 13. august 1915 lyde slik:

§ 2 punkt 2: jordskifterettene;

22. desbr. § 79 fyrste leden: Naar ikke andet er bestemt ved lov, skal
Nr. 2. alle lagrettemænd og domsmænd i kommunen tilsammen utgjøre det
utvalg, hvorav skjønsmænd skal opnævnes til at foreta takster og
skjøn utenfor tvistemaal samt skyldsætninger og lignende forret-
ninger.

Di hev Vi godkjent og stadfest, liksom Vi hermed godkjenner
og stadfester dette vedtaket som lov, under Vår hand og rikssseglet.

Gjeve på Oslo slott 22. desember 1950.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

22. desbr. **Midlertidig lov om konserveringsbedrifter for**
Nr. 3. **frukt, bær og grønnsaker.**

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 8. desember 1950
sålydende:

§ 1. Med konserveringsbedrift menes i denne lov enhver virksomhet som går ut på å konservere (ved tørking, salting, frysing, hermetisk nedlegging eller på annen måte) for salg frukt, bær eller grønnsaker, eller produkter som helt eller for en vesentlig del er framstillet av frukt, bær eller grønnsaker.

I tvilstilfelle avgjør vedkommende departement om en virksomhet er å anse som konserveringsbedrift etter denne lov.

§ 2. Ingen må drive konserveringsbedrift uten tillatelse av vedkommende departement. Heller ikke må en igangværende bedrift utvides eller flyttes til annen kommune eller dens produksjon omlegges uten tillatelse av departementet.

Departementet gir nærmere regler om hvilke opplysninger søknad om tillatelse til å drive konserveringsbedrift eller til utvidelse, flytning eller omlegging av igangværende bedrift skal inneholde.

§ 3. Vedkommende departement utferdiger regler om konserveringsbedriftenes lokaler og utstyr og om den tekniske leders faglige kvalifikasjoner.

§ 4. Enhver bedrift som går inn under denne lov, plikter på anmodning å meddele departementet skriftlig eller muntlig alle opplysninger om sin virksomhet. Den som departementet gir myndighet til det, kan kreve å få gjøre seg kjent med forretningspapirer, regnskapsbøker, styre- og forhandlingsprotokoller m. v. og å få adgang til bedriftens lokaler.

Enhver som i sin stillings medfør mottar opplysninger etter 22. desbr. reglene i denne lov, plikter å bevare taushet om det opplyste i den Nr. 3. utstrekning han ikke i tjenestens medfør må meddele opplysningene videre.

§ 5. Departementet oppnevner et råd på 7 medlemmer som skal være rådgivende overfor departementet i saker etter denne lov. Norges Bondelag, Norsk Bonde og Småbrukarlag, Kontraktdyrkernes Landslag, Gartnerhallen, Konserverfabrikkenes forening, De Norske Hermetikkfabrikkers Landsforening, Norsk Næring og Nydelsesmiddel arbeiderforbund skal gis adgang til å komme med forslag til hvert sitt medlem av rådet.

§ 6. Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsene i denne lov eller regler som er utferdiget etter den, straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder. På samme måte straffes forsøk.

I gjentakelsestilfelle kan retten til å drive næringen fradømmes den skyldige for en tid av inntil 5 år.

§ 7. Denne lov trer i kraft straks.

Fra samme tid oppheves lov nr. 2 av 29. oktober 1948 om at §§ 1, 2, 3 og 5 i føreseger fra 8. august 1941 om konserveringsverksemdet for frukt, bær og grønnsaker skal halda fram å gjelda.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 22. desember 1950.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

Lov om endring i og tillegg til skattelov for 22. desbr. landet av 18. august 1911. Nr. 4.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 13. desember 1950 sålydende:

I.

Skattelov for landet av 18. august 1911 endres slik:

§ 44, sjette ledd, utgår.

§ 44, sjuende til tiende ledd blir sjette til niende ledd.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Den hittil gjeldende bestemmelse i landskattelovens § 44, sjette ledd, om fradrag for tap, som ved boligbygging oppstår derved, at

Norsk lovtidend, 1ste avd. Nr. 50, 1950.

5

desbr. byggeomkostningene overstiger bygningens normalverdi, skal fortsatt gjelde for bygning som er påbegynt oppført før denne lovs ikrafttreden. Sådant fradrag tilstås dog bare i den utstrekning, som av kommunestyret i vedtekt er bestemt, og bare for så vidt vedtekten er godkjent av vedkommende regjeringsdepartement før denne lovs ikrafttreden.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 22. desember 1950.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

desbr. Lov om endring i og tillegg til skattelov for
Nr. 5. byene av 18. august 1911.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 13. desember 1950 sålydende:

I.

Skattelov for byene av 18. august 1911 endres slik:

§ 38, femte ledd utgår.

§ 38, sjette til niende ledd blir femte til åttende ledd.

II.

Denne lov trer i kraft straks.

Den hittil gjeldende bestemmelse i byskattelovens § 38, femte ledd, om fradrag for tap, som ved boligbygging oppstår derved, at byggeomkostningene overstiger bygningens normalverdi, skal fortsatt gjelde for bygning som er påbegynt oppført før denne lovs ikrafttreden. Sådant fradrag tilstås dog bare i den utstrekning, som av kommunestyret i vedtekt er bestemt, og bare for så vidt vedtekten er godkjent av vedkommende regjeringsdepartement før denne lovs ikrafttreden.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 22. desember 1950.

HAAKON

(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

Lov om midlertidig tillegg til skattelovene 22. desbr
for landet og for byene av 18. august 1911. Nr. 6.

VI HAAKON, Norges Konge, gjør vitterlig:

at Oss er blitt forelagt Stortingets vedtak av 14. desember 1950
sålydende:

I.

Reglene i skattelov for landet § 44, femte ledd, skattelov for byene § 38, fjerde ledd, om fradrag i inntekten for overpris på driftsmidler som er ervervet under ekstraordinære konjunkturførhold, blir ikke å anvende når driftsmidlet er ervervet i tiden fra 20. oktober 1950 til 31. desember 1952. Dette gjelder dog ikke når skriftlig avtale om levering av et driftsmiddel er sluttet eller oppføring av et anlegg er påbegynt, før 20. oktober 1950. Det gjelder heller ikke når ervervelsen bare kan skje med løyve fra offentlig myndighet og slikt løyve er gitt før 20. oktober 1950.

Kongen kan gjøre unntak fra bestemmelsen i første ledd når valuta- eller beredskapsmessige hensyn i særlig grad taler for det. Kongen kan da gi samtykke til overprisavskrivning før driftsmidlet er levert og tatt i bruk og kan også fastsette andre særregler.

II.

Skattepliktig som under utøvelsen av sin næring anvender betydelige driftsmidler, bestemt for varig bruk, jfr. landskattelovens § 44, byskattelovens § 38, begges første ledd, bokstav c, kan kreve fradrag ved inntektsansettelsen for avsetning til fond for senere kjøp av driftsmidler etter følgende regler:

1. Fradrag kan kreves med inntil 20 pst. av den del av årsinntekten i vedkommende kommune som overstiger kr. 10 000. Hvis gjennomsnittsberegning nyttes og gjennomsnittsinntekten er større enn årsinntekten, kan det fradrag som skal gis i årsinntekten beregnes på grunnlag av gjennomsnittsinntekten. Fradrag kan ikke innrømmes med mer enn det tredobbelte av det beløp den skattepliktige har fått godkjent til fradrag i inntekten i 1949 eller avvikende regnskapsår som ordinær avskrivning på driftsmidler etter landskattelovens § 44, byskattelovens § 38, begges første ledd bokstav c. Den skattepliktige kan dog uten hinder av bestemmelsen i foregående punktum kreve fradrag for et beløp som svarer til 3 pst. av den verdi bygninger med tilhørende nødvendig tomtgrunn og 15 pst. av den verdi den skattepliktiges øvrige betydelige driftsmidler, bestemt til varig bruk, er satt i ved ligningen for 1950—51. For skattepliktige som kommer til senere, legges til grunn den verdi bygninger og

desbr.
Nr. 6.

andre driftsmidler blir satt i ved første ligning av den skattepliktige i distriktet.

2. Skattepliktig som kan gjøre krav på fradrag i inntekten for avskrivning av overpris på driftsmiddel, jfr. landskattelovens § 44, femte ledd, byskattelovens § 38, fjerde ledd, kan bare kreve fradrag for avsetning til fond etter reglene i dette avsnitt i den utstrekning det fradrag som kan tilstås for avsetning til fond overstiger det fradrag den skattepliktige kan kreve for overprisavskrivning.
3. Fradrag etter dette avsnitt er betinget av at det avsatte beløp blir satt inn på særskilt konto i bank før utløpet av den frist som er satt for innsendingen av den skattepliktiges selvangivelse. Bevitnelse fra banken må følge som vedlegg til selvangivelsen.
4. Beløp som i samsvar med bestemmelsen under 3 er satt inn på særskilt konto, kan av den skattepliktige ikke heves, stilles som sikkerhet for gjeld eller nyttes på annen måte før det er truffet vedtak om frigiving, jfr. bestemmelsen under 7.
5. Kongen eller den han gir fullmakt treffer vedtak om frigiving av midler som er satt av til fond for senere kjøp av driftsmidler. Det kan bestemmes at midlene skal nyttes til kjøp av driftsmidler innen en viss tid etter at vedtak om frigiving er truffet. Kongen kan også gi nærmere regler om gjennomføringen av bestemmelsene i dette avsnitt, derunder om beregning av fradrag i tilfelle årets inntekt av næring kommer under beskatning i flere kommuner, om at båndlegging skal kunne finne sted på annen måte enn ved innsetting på særskilt konto i bank og om at bankene skal overføre til Norges Bank de midler som settes inn på særskilt konto etter forskriftene under 3.
6. Når nytt driftsmiddel er ervervet skal dette nedskrives med et beløp som svarer til det som er tatt fra fond, avsatt etter reglene i dette avsnitt. For denne nedskrivning blir det ikke å gi fradrag ved inntektsligningen.
7. Ligningsvesenets forretningsfører (ligningssjefen, ligningssekretæren) i den kommune der fradrag er gitt, kan også for vedtak om frigiving er truffet etter søknad samtykke i at midler som er innsatt på særskilt konto etter reglene under 3 blir utbetalt til den skattepliktige. Dette gjelder dog ikke for beløp som søkeren ville ha pliktet å sette inn på særskilt konto etter bestemmelsene under III dersom avsetning til fond ikke var foretatt. Forretningsføreren skal straks når samtykke som nevnt er gitt foreta etterligning hvorunder fradraget for avsetning til fond for senere kjøp av driftsmidler settes ut av betraktning. Slik etterligning blir også å foreta hvis midlene etter at de er

frigitt blir nyttet til annet enn kjøp av driftsmidler, hvis de 22. desbr.
 ikke blir nyttet før utløpet av frist som er fastsatt med hjemmel Nr. 6.
 i bestemmelsene under 5, annet punktum, og hvis den skatte-
 pliktige på annen måte setter seg ut over bestemmelsene i dette
 avsnitt eller regler som er utferdiget med hjemmel i disse be-
 stemmelser.

8. Vedkommende bank plikter å sende melding om enhver utbeta-
 ling av midler som er innsatt på særskilt konto som nevnt under
 3. Meldingen skal sendes til forretningsføreren for lignings-
 vesenet (ligningssekretæren, ligningssjefen) i den kommune hvor
 det er gitt fradrag for avsetningen.
9. Fradrag etter reglene i dette avsnitt kan kreves for inntekts-
 årene 1950, 1951 og 1952 eller avvikende regnskapsår.

III.

Fradrag i inntekten i 1950, 1951 og 1952 eller avvikende regn-
 skapsår for avskrivning, derunder overprisavskrivning, på driftsmid-
 ler, kan — for så vidt fradraget utgjør kr. 10 000 eller mer — bare
 gis skattepliktig som godtgjør at et beløp som svarer til 10 pst. av
 fradraget er innsatt på særskilt konto i bank.

Beløp som i samsvar med bestemmelsen i første ledd er innsatt
 på særskilt konto, kan den skattepliktige ikke heve, stille som sik-
 kerhet for gjeld eller utnytte på annen måte før Kongen eller den
 han gir fullmakt treffer vedtak om frigiving.

For skattepliktig som har foretatt avsetning til fond for senere
 kjøp av driftsmidler med det høyeste beløp som han etter reglene
 under II kan kreve fradrag for, er plikten til å gjøre innskudd på
 særskilt konto etter reglene i dette avsnitt begrenset til det beløp,
 hvormed det innskudd som er foreskrevet i første ledd måtte over-
 stige det beløp som er avsatt til fondet.

Kongen kan gi nærmere regler om gjennomføring av reglene i
 dette avsnitt, derunder om at bankene skal overføre til Norges Bank
 de midler som settes inn på særskilt konto etter forskriftene i annet
 ledd.

IV.

1. Skattepliktig som etter de alminnelige skattelover har krav
 på fradrag i inntekten for utgifter til vedlikehold og reparasjon av
 bygning, skal ved ansettelsen av inntekten i kalenderåret 1951 gis et
 fradrag tilsvarende 1,5 pst. av den verdi bygningen med tilhørende
 nødvendig tomtegrunn blir satt i ved ligningen for 1952—53. Er byg-
 ningen tatt i bruk etter 1. januar 1940 skal fradraget utgjøre 1 pst.
 av verdien. Ved ansettelsen av inntekten for det nevnte og senere
 år skal det ikke gis fradrag for utgifter til vedlikehold, reparasjon,
 ombygging eller annen utbedring av bygning, utført i 1951. Det kan

22. desbr. heller ikke ved ligningen for 1952—53 eller senere år kreves fradrag
Nr. 6. for avskrivning på verdier som skriver seg fra ombygging eller annen
utbedring av bygning, utført i 1951.

2. Benytter den skattepliktige et regnskapsår som ikke faller sammen med kalenderåret, jfr. landskattelovens § 41, byskattelovens § 35, begges annet ledd, får reglene under 1 anvendelse ved ansettelsen av inntekten i det regnskapsår som begynner i kalenderåret 1951.

3. Uttrykket bygning under 1 omfatter bygninger av enhver art, kaier, kraftverk, damanlegg og tribuner. Uttrykket omfatter ikke maskiner eller andre inventargjenstander selv om disse er fast forbundet med bygningen.

4. Bestemmelsene under 1 gjelder ikke når bygningen nyttes som driftsmiddel i næring og nettoinntekten av næringen ansettes ved prosentligning.

5. Bestemmelsene under 1 gjelder heller ikke når bygningen
a) i sin helhet nyttes til boligformål. Det samme gjelder bygninger som vesentlig nyttes til boligformål og inntektene for de rom som brukes som bolig, utgjør minst $\frac{2}{3}$ av de samlede leieinntekter av bygningen eller

b) nyttes som driftsmiddel i gårdsbruk og inntekten av gårdsbruket ansettes ved direkte ligning.

Utgifter til vedlikehold, reparasjon, ombygging eller annen utbedring av bygning som nevnt under a) og b) kan dog ikke kreves fratrullet i inntekten i 1951 med mindre den skattepliktige legitimerer at han eller andre i forbindelse med utføringen av arbeidet ikke har overtrådt lov av 11. juni 1947 om arbeidskraft til bygge- og anleggsarbeid, bestemmelser gitt i medhold av denne lov eller gjeldende bestemmelser eller forskrifter om rasjonering eller bruk av bygningsmaterialer, derunder også forskrifter eller vilkår fastsatt av vedkommende departement, Arbeidsdirektoratet, fylkesforsyningsnemnd, forsyningsnemnd, fylkesarbeidsnemnd eller arbeidsnemnd.

6. Utgifter som nevnt under 1, tredje punktum, og 5, annet ledd, er ethvert beløp som er påløpet som utgift i forbindelse med vedlikehold, reparasjon, ombygging eller annen utbedring av bygning, derunder også lønn til personer som er ansatt i den skattepliktiges tjeneste.

7. Vedkommende departement eller den det gir fullmakt kan utferdige nærmere regler til gjennomføring av bestemmelsene i dette avsnitt. I disse regler kan det gis særskilte forskrifter om føringen av de skattepliktiges regnskaper og om hvilken form legitimasjon som nevnt under 5 skal ha.

8. Skattepliktig som ikke følger de forskrifter som med hjemmel 22. desb i reglene under 7 blir fastsatt om regnskapsføring og om oppgaver til Nr. 6. ligningsmyndighetene, har ikke krav på fradrag etter reglene under 1, første og annet punktum.

V.

Denne lov trer i kraft straks.

Midlertidig lov av 14. juli 1950 om begrensning av adgangen til å kreve fradrag ved inntektslikningen for utgifter til reparasjon, utbedring m. v. av bygning får bare anvendelse ved ansettelse av inntekten i 1950. For skattepliktige som nytter et regnskapsår som ikke faller sammen med kalenderåret, får lov av 14. juli 1950 bare anvendelse ved ansettelse av inntekten i det regnskapsår som begynner i kalenderåret 1950.

Ti har Vi antatt og bekreftet, liksom Vi herved antar og bekrefter samme som lov, under Vår hånd og rikets segl.

Gitt på Oslo slott 22. desember 1950.

HAAKON
(L. S.)

Einar Gerhardsen

Leif Østern

Utgiver: Statsrådsekretariatet.

